

# KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Dziennik polityczny, gospodarczy i literacki.

ROK XX.

SOSNOWIEC,

NIEDZIELA 3 MARCA 1929.

Nr. 61.

Prenumerata z o. noszeniem do domu lub przesyłką pocztową 3.50 zł. (zagranicą 6.50 zł.) | Konto czek. p. w. Warszawa—61.553. | Cena egzem. 20 groszy.

Dr. Med.

**LUDWIK PONCZ**

SOSNOWIEC, DEBLIŃSKA Nr. 7, II p.  
telef. 95. 1023

Choroby wewnętrzne i nerwowe.  
Specjalność: choroby serca.

Przyjmuje od 12 — 1 i od 3 — 6  
popołudniu.

**Dr. med. M. NUNBERG**

ORDYNATOR SZPITALA ŻYDOWSKIEGO  
Chirurgja, choroby dróg moczowych i ko-  
biecie.

Sosnowiec, Piłsudskiego 2, tel. 7 — 80.  
Przyjmuje od 3 — 5 popołudniu.

**Konferencja w Belwederze  
Z PREMIEREM BARTLEM.**

Warszawa, 2.5. (Tel. wł.) Premier  
Bartel dziś w południe odbył godzin-  
ną konferencję z marszałkiem Pił-  
sudskim. Wieczorem p. premier wy-  
jechał na 2 dni do Krakowa.

**Zarządzenia samorządowa  
W PODKOMISJI ADMINISTRA-  
CYJNEJ.**

Warszawa, 2-5. (PAT.) Podkomisja  
administracyjna dla spraw samorządu  
zakończyła prace nad wnioskiem sam-  
orządu terytorjalnego. W szczególności  
w trzecim czytaniu uchwalono projekt  
ustawy o reprezentacji powiatowej i or-  
dynacji wyborczej do rad powiatowych  
w Małopolsce w brzmieniu, przyjętem  
w drugim czytaniu.

Następnie w trzecim czytaniu uchwa-  
lono projekt ustawy o ordynacji do  
gmin miejskich i miastoleczkowych,  
oraz do miast Krakowa i Lwowa. W to-  
ku załatwiania projektów ustaw, mają-  
cych na celu tymczasową naprawę nie-  
domagań gmin wiejskich, wyłonił się  
projekt uchwalenia ordynacji wybor-  
czej do rad gmin wiejskich w czterech  
województwach południowych, oraz pro-  
jektu, dotyczącego organizacji gromad  
i kompetencji gminnych zebrań na te-  
renie województw centralnych. Załat-  
wienia sprawy pierwszej postanowiła  
komisja dokonać po załatwieniu w Sej-  
mie czterech projektów ustawowych już  
przez podkomisję opracowanych. Odno-  
śnie do drugiej sprawy znówelizowany  
został projekt z postanowieniem praw-  
nem.

**Rokowania**

**W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ  
Z AUSTRIĄ.**

Warszawa, 2.5. (PAT.) W poniedziałek  
dnia 4 marca rozpoczynają się w  
Warszawie rokowania w sprawie za-  
warcia z Austrią umowy o ubezpie-  
czeniach prywatnych.

Delegacja austriacka przybywa w  
tym celu do Warszawy w dniu ju-  
trzejszym.

**Współczesny Demostenes**

**W PARLAMENCIE FRANCUSKIM.**

Paryż, 2-5. (AW.) Po godzinnej mowie  
Brianda, oklaskiwanej przez całą izbę,  
uchwalono ustawę, ratyfikującą pakt  
Kelloga. Za ustawą padło 570 głosów,  
przeciw — 12. Gdy Briand schodził z  
trybuny, wszyscy deputowani oraz mi-  
nistrowie z Poincarem na czele powsta-  
li z miejsc, aby w ten sposób wyrazić hołd  
dla mówcy.

**„ETYL” NAJLEPSZE  
wódki i likiery**

**Byli ministrowie spraw wojskowych  
a mowa marsz. Piłsudskiego.**

Warszawa, 2.5. (Tel. wł.) W nie-  
dzielnym wydaniu niektórych pism  
stołecznych ukaże się list otwarty  
b. ministra spraw wojskowych gen.  
Szeptyckiego do b. ministrów spraw  
wojskowych: gen. Kazimierza Sosn-

kowskiego, gen. Wł. Sikorskiego i  
gen. Żeligowskiego, omawiający, w  
jaki sposób zareagować mają byli  
ministrowie na przemówienie marsz.  
Piłsudskiego.

**Sprawa min. Czechowicza  
na posiedzeniu komisji budżetowej.**

Warszawa, 2.5. (PAT.) Komisja  
budżetowa, zwołana przez swego pre-  
zesa posła Byrkę, na posiedzeniu w  
sobotę dnia 2 marca b. r. dla załatwie-  
nia wniosku pociągnięcia do odpo-  
wiedzialności przed Trybunał Stanu  
ministra Czechowicza rozpoczęła o-  
brady o godzinie 11 przed południem.

Na wniosek posła Liebermanna u-  
chwalono, że komisja przyjmie do  
wiadomości i zatwierdza przyjdum  
komisji budżetowej jako przyjdum  
kom. nadzwyczajnej. Następnie wię-  
kszością głosów wybrano referentem  
posła Liebermanna, który po przerwie  
półgodzinnej wygłosił referat, w to-  
ku którego przedstawił faktyczne  
i prawne wnioski, uchwalone przez  
Sejm o postawienie w stan oskarże-  
nia ministra Czechowicza.

Po dyskusji przyjęto wniosek re-  
ferenta, w myśl którego 1) przesyła

się ministrowi wniosek o pociągnięcie  
go do odpowiedzialności przed Try-  
bunał Stanu celem udzielenia w  
myśl art. 6 ustęp 2 ustawy o Trybu-  
nale Stanu wyjaśnień, bądź pisemnie  
najpóźniej do dnia 8 marca, bądź w  
drodze ustnej na posiedzeniu komi-  
sji, które się odbędzie dnia 8 marca  
o godzinie 11; 2) zarazem prosi się  
ministra skarbu, aby wraz z swoim  
wyjaśnieniem przedłożył komisji po-  
szczególne uchwały Rady ministrów,  
na podstawie których poczynione zo-  
stały wydatki, przekraczające bud-  
żet ustalony ustawą skarbową z dnia  
22 marca 1927 r., 3) również prosi się  
p. ministra skarbu, aby przedłożył  
komisji wykaz pożyczek, udzielonych  
z sum obrotowych Ministerstwa skar-  
bu według opinii Najwyższej Izby  
Kontroli państwa, zawartej w spra-  
wozdaniu z r. 1927.

**Pierwsza w Polsce rozprawa  
o należenie do organizacji anarchistycznej.**

Tarnów, 2.5. (PAT.) Dziś o godzinie  
5 rano zakończyła się przed sądem  
przysięgłym pierwsza w Polsce roz-  
prawa o anarchizm.

Przed trybunałem stanął niejaki  
Jakób Flied false Umański, pseudo-  
nim Janek, lat 20, przynależności ro-  
syjskiej, bezwyznaniowy, oskarżony  
z par. 58 b) i c) oraz 59 c) ustawy  
karnej o należenie do organizacji a-  
narchistycznej federacji polskiej.

Rozprawie przewodniczył sędzia  
Kawęcki, w skład sądu wchodził sę-  
dziowie: Siedlecki i Hołowczak, o-  
skarżał prokurator Spólnik, bronili  
dr. Fensterblau i dr. Martz, jako rze-  
czoznawcy występowali znawcy pi-  
sma dr. Rzepnik i prof. Król.

Po przesłuchaniu oskarżonego ze-

znawał cały szereg świadków. Jako  
dowód rzeczowy winy oskarżonego  
przedstawiono liczne pisma i broszu-  
ry otrzymywane lub kolportowane  
przez oskarżonego, a mianowicie:  
„Głos Anarchisty“, „Walka Ludu“,  
„Syndykalizm“ i „Anarchizm“.

Po długich naradach trybunał o-  
głosił wyrok, skazujący oskarżonego  
na 5 lat ciężkiego więzienia, z zali-  
czeniem aresztu śledczego, wynoszą-  
cego 11 miesięcy; ponadto ze wzglę-  
du na popełnienie winy przed wej-  
ściem ustawy amnestyjnej, darowano  
skazanemu połowę kary.

Jako okoliczność łagodzącą przyje-  
to młody wiek oskarżonego. Oskar-  
żony zgłosił 3 dni do namysłu.

**Wielka koalicja rządowa w Niemczech  
rozbiła się definitywnie.**

Berlin, 2.5. Ostatnie próby kancele-  
rza Muellera utworzenia szerokiej  
koalicji rządowej rozbiły się defini-  
tywnie.

Kancelerz zaproponował wczoraj  
jeszcze raz, że 5 frakcyj parlamentu  
Rzeszy ma utworzyć wielką koali-  
cję, zachowując sobie pewną swobo-  
dę w stosunku do poszczególnych  
projektów ustaw.

W podkomisjach politycznych mia-  
łyby być uzgadniane poszczególne  
kwestje sporne, dotyczące budżetu,  
polityki podatk. i kulturalno szkol-  
nej. W nrzeczniu miesiąca marca mia-

łyby wszystkie frakcje koalicji zgo-  
dzić się na przeprowadzenie budżetu  
dodatkowego do budżetu 1928 r. oraz  
na uchwalenie budżetu prowizorycz-  
nego na rok 1928.

Wszystkie te propozycje kancelerza  
zostały wczoraj późnym wieczorem  
odrzucone przez przywódcę niemiec-  
kiej partji ludowej posła dr. Scholtza.  
Tem samem definitywnie rozbiły się  
rokowania koalicyjne, a obecny ga-  
binet Rzeszy postanowił w dzisiej-  
szym swoim składzie prowadzić da-  
lej agendy rządowe.

W celu uczczenia dnia imie-  
nin Doktora Kazimierza Su-  
chodolskiego, wdzięczne cho-  
re, z oddziału ginekologicznego,  
szpitala Renardowskiego złoży-  
ły na ręce ks. szambelana Plen-  
kiewicza zł. 50 dla najbiedniej-  
szych. 1210

**Lodolamacz-holownik  
DLA PORTU GDYŃSKIEGO.**

Warszawa, 2-5. (Tel. wł.) W związku  
z trudną sytuacją lodową, jaka się wy-  
tworzyła obecnej zimy, w Ministerstwie  
przemysłu i handlu rozważana jest spra-  
wa kupna silnego lodolamacza-holowni-  
ka o sile 2000 koni mech., przeznaczone-  
go dla portu gdyńskiego.

**Odłożenie dyskusji  
W SPRAWIE MNIEJSZOŚCI  
NARODOWYCH.**

Warszawa, 2-5. (AW.) „Kurjer War-  
szawski“ donosi z Paryża, że rozeszła  
się tam pogłoska, jakoby dyskusja w  
sprawie mniejszości narodowych na Ra-  
dzie Ligi Narodów miała być odłożona  
do czerwcowej sesji Rady.

**Znów pociągi  
ZAMARZAJĄ W DRODZE.**

Warszawa, 2-5. (Tel. wł.) Wskutek no-  
wej fali mrozów sytuacja na kolejach  
znów uległa znacznemu pogorszeniu.

Opóźnienie pociągów łwowskich do-  
chodzi do 5—6 godzin.

W dyrekcji warszawskiej i radom-  
skiej pociągi opóźniają się o 2—3 godzi-  
ny.

W dyrekcji stannisławowskiej, gdzie  
mroz dochodzi do minus 17 st. lub w dy-  
rekcji wileńskiej, gdzie wynosi minus  
28 st., parowozów marzną na postojach.

Wystarczy 6—8-minutowy postój na  
stacji, by parowóz zupełnie obmarzl.

Najgorzej przedstawia się sytuacja na  
linji Stanisławów — Czortków.

Również duże trudności mają dyre-  
kcje katowicka i krakowska.

**Najlepszy sposób  
POPRAWIENIA BILANSU  
PLATNICZEGO.**

Łódź, 2-5. (Tel. wł.) Donoszą nam o  
doniosłej inicjatywie wojewody łódz-  
kiego w sprawie ominięcia Bremy przy  
transportie bawełny dla Łodzi i skiero-  
wania jej przez Gdańsk lub Gdynię.  
Sprawa ta niespodzianie szybko weszła  
na tory zupełnie realne. Towarzystwo  
akcyjne Ludwik Geyer wysłało wczoraj  
do Ministerstwa przemysłu i handlu o-  
raz do rady portu w Gdańsku deklarac-  
ję oświadczającą, iż nie czekając na  
dalszy rozwój prac organizacyjnych po-  
leci swym dostawcom niezwłoczne skie-  
rowanie transportów bawełny już przez  
Gdańsk.

Zaznaczyć należy, że przez ominięcie  
Bremy okręg łódzki zaoszczędzi około  
milionu dolarów, wpływając na popra-  
wę bilansu platniczego przez zaoszczę-  
dzenie sum platniczych Niemcom za prze-  
wóz bawełny z Bremy do granicy pol-  
skiej.

**Straszny huragan  
W TRJEŚCIE.**

Wiedeń, 2-5. Donoszą z Trjestu, że  
miasto zostało nawiedzone przez hur-  
gan, którego szybkość wynosiła prze-  
ciennie 160 klm. na godzinę.

Sila wiatru była tak wielka, że jeden  
z wagonów tramwajowych został prze-  
wrócony.

Jugosłowiański parowiec towarowy  
„Dubresca“ został zerwany z kotwicy i  
zanieśiony przez burzę aż do Cita Nova.  
Ulice Trjestu opustoszały zupełnie.  
Żegluga została całkowicie przerwana.



## PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

### ś. p. Danieli Frankówny

a w szczególności Wielebnemu Duchowieństwu ks. Władysławowi Gawronowi, ks. Michałowi Wagnerowi, ks. Marianowi Kluszczyńskiemu i ks. Antoniemu Uchto, Paniom Przełożonym: J. Krzymowskiej i W. Replińskiej, p. dyr. M. Galewskiemu, Gronu profesorów gimnazjum. Sodalicjom Marjańskim, Koleżankom i Kolegom, składa sta-ropolskie Bóg zapłać, pozostała w nieutulonym żalu

MATKA, SIOSTRY, BRAT i RODZINA.

Za duszę świętej pamięci jedynego ukochanego syna

### Alfreda Długokęckiego

odprawione zostanie nabożeństwo żałobne we wtorek dnia 5-go marca o godzinie 8-mej rano, w kościółku kolejowym na które zaprasza kolegów, krewnych i znajomych, w nieutulonym nigdy żalu  
1225 MATKA.

LEKARZ - DENTYSTA

### Anna LUFTSPRINGEROWA

Leczenie, plombowanie, zęby sztuczne  
SOSNOWIEC, Modrzejska 39-II  
tel. 6-09.

Przyjmuje od 9 rano — 4 popołudniu.

## PRZEGLĄD PRASY O polskość na kresach.

Jak już donosiliśmy, Blok bezpartyjny wniósł do Sejmu projekt ustawy samorządowej, przewidujący pięcioprzymiotnikowe prawo głosowania w całym państwie, co grozi zagładą polskich wpływów na Kresach Wschodnich. Niebezpieczeństwo to podkreśla dziennik warszawski „Polska”.

Jeżeli nie chcemy, by Kresy nasze znalazły się w ręku wrogów Rzeczypospolitej, lub w najlepszym wypadku, ciemnych mas i żerujących na ich ciemnocie agitatorów — musimy wylać się z pod kabaretowo-„postępowego” sposobu myślenia politycznego i uznać, że wieloprzymiotnikowe głosowanie do samorządów bez żadnych zastrzeżeń, doprowadzi nasze województwa wschodnie do takiego stanu, że po paru latach nie będzie co właściwie ratować.

Trzeba jasno i otwarcie w imię państwowości polskiej powiedzieć, że ani Wołyn, ani Polesie, ani Wileńszczyzna, czy inne dzielnice kresowe, ani stanem swej kultury, ani składem ludności nie przypominają województw zachodnich i centralnych i nie mogą w danych warunkach być traktowane narówni z niemi.

W województwach kresowych musi być zapewniony należyty wpływ w samorządach ludności polskiej, już w samej ordynacji wyborczej.

## Głód i bezrobocie w Anglii.

Londyński korespondent „Naszego Przeglądu” podaje straszny opis nędzy i głodu, jakie się szerzą w Anglii.

W Anglii grasuje obecnie głód, głód masowy, nie mniejszy, niż podobne głody wydarzające się od czasu do czasu w Europie wschodniej, lub w niekulturalnych państwach azjatyckich. Tu w Anglii wszyscy o tem wiedzą, a gazety, opinia i rząd skierowują wszystkie swe wysiłki ku walce z tem niebezpieczeństwem. Nie ukrywa się tu, nie przeczy i nie zmniejsza niedoli. Głód wśród górników i innych bezrobotnych uchodzi tu za najważniejszy problem nie tylko doby teraźniejszej, lecz i całego okresu powojennego.

Zagranica zaś coś niecoś o tem wie, ale nie uświadamia sobie rozmiarów tej katastrofy. Obraz zaś jest okropny. Dziesiątki tysięcy ludzi pozostają bez chleba, bez odzieży, nie mogą opędzić najniezbędniejszych potrzeb. Całe miasta i miasteczka przymierają głodem, a dla wspomagania ich urządy się publicznie kwesty i ustanawia „fundusze”.

Gazety pełne są szczegółów i scen, które rozdzierają serce i wydają się nieprawdopodobnymi. Dziennikarze, którzy towarzyszyli następcy tronu przy jego ostatnim odwieździe na górników w Walii, komunikują fakty, od których włosy się jeżą. Całe rodziny zastają w łóżku, bo nie mają w co się ubrać, by wyjść na ulicę. Ci zaś, co wychodzą na dwór pozbawieni są bielizny i pończoch. W wielu domach jest tylko jedna zmiana ubrań dla całej rodziny, która wzajemnie sobie wypożycza tę odzież, gdy chce opuścić mieszkanie. Dziesiątki tysięcy rodzin z 6 — 8 dziećmi żyją z zapomogi w sumie 24 szylingów tygodniowo, jaką otrzymują od municypalności jako „dowl”, czyli asekurację od bezrobocia. Najgorszą zaś rzeczą jest to, że komuna nie może płacić już i tego „dowłu”, wskutek czego tysiące rodzin pozbawione są i tej nędznej subwencji.

## Zamążpóście TRZECH BLIŹNIĄT.

Bruksella, 2.3. W małym miasteczku Boom w okolicach Antwerpii odbył się ostatnio jednego dnia ślub trzech 19-letnich sióstr bliźniąt: Józefy, Filomeny i Marii.

Siostry wyszły za mąż za marynarzy. Ich dzieńwzięciu braci i cała ludność miasteczka była obecna na uroczystości.

Młode małżonki są tak sobie podobne i ubrane były również zupełnie jednakowo, tak że mężowie z trudnością je rozróżniali.

Po skończonej ceremonii mer miasteczka wręczył każdej parze upominek od rady miejskiej i po 1000 fr. od króla Alberta I.

## J. W. Panu D-rowsi T. BUTKIEWICZOWI

Naczelnemu Lekarzowi szpitala P. K. Ch. w Sosnowcu, Urdynarowi szpitala Przemienienia Pańskiego  
W WARSZAWIE

za bezinteresowne dokonanie ciężkiej operacji i tem samem uratowanie mnie od głodowej śmierci oraz za serdeczną troskliwość okazywaną mi przez cały czas choroby mojej składam najgorętsze podziękowanie.

Eugenjusz Antonowicz.

## Baczność Legioniści!

W dniu 4 bm. (poniedziałek) o godz. 19-ej w sali posiedzeń Rady miejskiej (Magistrat m. Sosnowca) odbędzie się

### WALNE ZEBRANIE ZW. LEG. POLSKICH

oddział w Sosnowcu.

SPRAWY WAŻNE!

STAWCIE SIĘ LICZNI!

Z A R Z A D.

## 15 tys. pracowników pocztowych przejdzie do wyższych stopni służbowych.

Warszawa, 2.3. (PAT) Dnia 2 b. m. odbyła się w Ministerstwie poczt i telegrafów otwarta przez dyrektora departamentu ogólnego Zygmunta Frączkowskiego konferencja przedstawicieli poszczególnych dyrekcji poczt i telegrafów, oraz Związku zawodowego pracowników pocztowo-telegraficznych, celem ustalenia wytycznych co do wykonania uchwały Rady ministrów z dnia 20 lutego br. w sprawie zaliczenia stanowiska służ

by wykonawczej pocztowej, telegraficznej do odpowiednich grup uposażeniowych.

Uchwałą tą zostało zafiskowane 12 tysięcy awansów, dokonanych ad persona w roku ubiegłym, oraz zwiększono ilość etatów wyższych stopni służbowych pocztowo-telegraficznych, co umożliwi obecnie posunięcie do wyższych stopni służbowych około 4 tysięcy urzędników i 11.400 niższych funkcjonariuszów.

## Rewizja w mieszkaniu

radcy Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, 2.3. (Tel. wł.) Śledztwo w sprawie aresztowanego radcy Najwyższej Izby Kontroli państwa, Kazimierza Dowgiałłowicza - Nowickiego posuwa się w szybkim tempie naprzód.

Jak się okazuje, radca Nowicki jeszcze przed kilkoma miesiącami miał sprawę dyscyplinarną w Najwyższej Izbie Kontroli państwa z racji swych czynności kontrolerskich w Korpusie ochrony pogranicza.

Sąd dyscyplinarny składał się wówczas z 4 osób z pośród urzędników Najwyższej Izby Kontroli, a mianowicie dyrektora departamentu, naczelnika wydziału, radcy i referenta.

Decyzją tego sądu dyscyplinarnego radca Nowicki skazany był na najwyższą karę, a mianowicie na zmniejszenie emerytury do 50 proc. i zwolnienie z zajmowanego stanowiska.

W związku z aresztowaniem Nowickiego przybył do gmachu Najwyższej Izby Kontroli państwa minister spraw

wewnętrznych gen. Składkowski, który odbył konferencję z prezesem Najwyższej Izby, prof. dr. Wróblewskim.

Bezpośrednio po tej konferencji policja dokonała rewizji w biurku radcy Nowickiego i zabrała szereg ważnych dokumentów, które przekazano władzom prokuratorskim.

Afera radcy Nowickiego żywo jest komentowana w sferach towarzyskich, do których aresztowany należał i gdzie cieszył się sympatją.

Afera ta wywołuje tem większe wrażenie, że Nowicki uchodził za człowieka zamożnego, gdyż posiadał cenne brylanty, bogate futra, a nawet dzieła sztuki. Nowicki jest byłym urzędnikiem rosyjskim.

Śledztwo ustaliło, że przed wojną siedział on w więzieniu w Rosji. Nowicki twierdzi, że był wówczas przestępcą politycznym.

Radca Nowicki stale mieszkał w Sulejówku.

## NASI ZAGRANICĄ.

Fabryka obywateli urugwajskich.

Berlin, 2.3. Przed jednym z sądów berlińskich stanęli oskarżeni o oszustwo Hirschweis, Józef i Herman Segallowie, Chaim Terhan i Józef Spiegner, wszyscy pochodzący z Polski i Litwy.

Oskarżeni żyją na bardzo szerokiej stopie, niektórzy z nich zajmują 6 i 8-pokojowe mieszkania przy Kurfurstendamm. Dochody czerpali z niezwykle oryginalnego źródła.

Stwierdziwszy, że między Stanami Zjednoczonymi a rozmaitymi republikami północno-wschodniej Ameryki niema

żadnych ograniczeń emigracyjnych, zajęli się nadawaniem obywatelstwa Urugwaju obywatelom rozmaitych państw wschodniej Europy.

Ostatnio nadali oni obywatelstwo urugwajskie 76 osobom, które, zjawiając się w konsulacie amerykańskim, zażądały wizy wjazdowych do Stanów.

Operacja zmiany obywatelstwa kosztowała około 200 dolarów.

Oszustów skazano na kary do pięciu miesięcy więzienia.

## Obląkani monarchiści:

BAZEWICZ I PEKOSŁAWSKI.

Warszawa, 2.3. (Tel. wł.) Przebywający od dłuższego czasu w domu dla obląkanych p. Bazewicz, oraz we wspólnym z nim pokoju Pekosławski, słynny z afery P. P. P. wygłaszają płomienne mowy monarchistyczne.

## Bunt wojskowy

W CHINACH.

Pekin, 2.3. (PAT.) Dziś rano zbuntował się niespodziewanie pułk wojsk północnych, siejąc panikę w zachodniej części miasta.

Okolo 20 artylerzystów napadło na straż wojskową oddziałów prowincji Szan-Si w pobliżu świątyni lamaickiej, rozbroili ją i rozpoczęli strzelaninę w powietrzu.

Z kolei zbuntowany pułk rozlokował się w świątyni i ufortyfikowawszy się tam, rozpoczął gwałtowną strzelaninę wzdłuż ulic.

Władze podjęły szybką akcję, odwołując się do wojsk, które pozostały lojalnymi.

Wojska te izolowały świątynię, zmusiły buntowników do zaprzestania ognia i przystąpiły do ich rozbrajania.

Obecnie panuje w mieście spokój. Liczba ofiar nie jest znana.

## Za 2 miliardy dolarów

TRANSOCEANICZNA SIEĆ  
TELEFONICZNA.

Nowy Jork, 2.3. W ciągu najbliższych lat będzie założony transoceaniczny kabel telefoniczny, łączący Amerykę z innymi częściami świata.

Towarzystwo American Telephon and Telegraph Company ogłasza, że zamierza w ciągu najbliższych pięciu lat wybudować międzynarodową sieć kabli telefonicznych kosztem dwu miliardów dolarów.

W pierwszej linii założony będzie kabel łączący Nowy Jork z wybrzeżem kontynentu europejskiego.

Projekt budowy kabli telefonicznych umotywowany jest przeciążeniem urządzeń radiotelefonicznych

## Groźba rewolucji

W HISZPANII.

Londyn, 2.3. Dzienniki donoszą z nad granicy hiszpańskiej o wykryciu rozgałęzionego spisku przeciwko rządowi, którego głównym ośrodkiem jest Barcelona.

Według tych wiadomości, wielka część korpusu oficerskiego oraz żołnierzy piechoty miała się zsolidaryzować z artylerzystami.

Natomiast flota pozostaje lojalna w stosunku do rządu. Sytuacja ma być bardzo naprężona.

Dwóch byłych premierów, Romanones i Sanchez de Tosca, zgłosiło się do króla Alfonsa celem przestrzeżenia go przed niebezpieczeństwem, na jakie jest narażona monarchja w razie dalszego trwania rządów Primo de Riveri.

## Córka Tołstoja

W OSTATNIEJ NĘDZY.

Warszawa, 2.3. (Tel. wł.) Mieszkająca w Paryżu córka Tołstoja nie miała czem zapłacić podatków, wobec czego uległa licytacji. Wtedy córka Tołstoja zwróciła się z prośbą do Poincarego, który zwolnił ją od wszystkich zaległych podatków.



# Wielkie manifestacje słowiańskie.

WSZECHSŁOWIAŃSKI ZJAZD ŚPIEWACZY I WSZECHSŁOWIAŃSKI ZŁOT SOKOŁÓW W POZNANIU.

Miesiące letnie 1929 roku obfitować będą w ogromnie ważne wydarzenia dla całego plemienia słowiańskiego, a to z powodu dwóch wielkich manifestacji słowiańskich, mianowicie Wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaczego oraz Wszechsłowiańskiego Złota Sokółów, które odbędą się w czasie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu.

Aby zrozumieć całą doniosłość tych dwóch zjazdów, należy uprzytomnić sobie ogromne znaczenie, jakie organizacje sokole i śpiewacze odgrywały i posiadają wśród narodów zachodnio-słowiańskich. Przecież w okresie, gdy cała Polska, Czechosłowacja i większa część dzisiejszej Jugosławii jęczały pod jarzmem najeźdźców, skromne chóry robotnicze lub włościańskie, dzisiaj połączone w potężne związki śpiewacze, oraz organizacje sokole były (obok towarzystw oświatowych jak Macierz szkolna) niestrudżonymi pionierami i krzewicielami kultury narodowej wśród ludów słowiańskich. Można śmiało powiedzieć, że stanowiły one jedną z najpotężniejszych tam przeciw zalewowi obcego żywiołu, oraz były taranem, który rozwaliał mury więzień, w jakich zamknięto narody pragnące własnym życiem i posiadającą świetną przeszłość historyczną i swoistą kulturę.

Jak zatem widzimy, narodowa praca kulturalna wśród zachodnich Słowian podobnie szła drogami, przez związki śpiewacze i organizacje sokole. W tej właśnie wspólnotce dróg oraz celów leży cała doniosłość tego-rocznych zjazdów wszechsłowiańskich, które odbędą się w Poznaniu. Uwypukla się ona na tle faktu, że w zjazdach tych wezmą udział przedstawiciele narodów posiadających dziś wolność polityczną i przedstawiających poważne czynniki w układzie sił europejskich, które zgodnie stają do dalszej współpracy na gruncie kulturalnym, manifestując wolę pokojowego i braterskiego współżycia.

Wszechsłowiański Zjazd Śpiewaczy rozpocznie się dnia 18 maja i trwać będzie przez 5 dni. Poza gośćmi ze

wszystkich związków śpiewaczych w Polsce zgromadzi on śpiewaków czeskich, słowiańskich, serbskich, chorwackich, bułgarskich, serbo-łużyckich i rosyjskich (z emigracji), a także chóry polskie z Westfalii oraz reprezentacyjny chór polski z Ameryki. Według dotychczasowych obliczeń na zjazd przybędzie od 15 do 18 tysięcy samych śpiewaków, nie licząc ich rodzin, a nie ulega wątpliwości, że wielu śpiewaków przybędzie do Poznania w towarzystwie rodziny. Z zagranicznych śpiewaków największa liczba przyjedzie z Czechosłowacji. Program zjazdu przewiduje międzysłowiańskie zawody śpiewacze, niewątpliwie jednak główną atrakcją będzie koncert olbrzymiego, wszechsłowiańskiego chóru, złożonego ze wszystkich uczestników zjazdu, który wykona „Apoteozę Pieśni” i „Apoteozę Słowiaństwa”, utwory polskiego kompozytora p. St. Wiechowicza z Poznania.

Rzecz godną zaznaczenia jest, że w zjeździe przyrzekły wziąć udział najwybitniejsze siły muzyczne - artystyczne z Polski i zagranicy.

Wszechsłowiański Złot Sokółów trwać będzie również 5 dni, w czasie od 29 czerwca do 1 sierpnia i także zgromadzi wielotysięczne tłumy uczestników z całej zachodniej Słowiańszczyzny, dając obraz tężyzny fizycznej i wspólnoty duchowej Słowian.

Uzupełnieniem tego obrazu będzie Powszechna Wystawa Krajowa, która jako monumentalny pokaz całokształtu polskiej twórczości narodowej przedstawi realne wyniki pracy i wysiłków wielkiego narodu słowiańskiego.

Tak zatem Poznań w niedługim już czasie stanie się ośrodkiem zainteresowań narodów słowiańskich i napełni swoje zadania, jako krótkotrwała stolica zachodniej Słowiańszczyzny. Trzeba jednak, aby atmosfera, w jakiej odbędą się wielkie manifestacje słowiańskie, nacechowana była nie tylko bratnim entuzjazmem, lecz i w należytem zrozumieniu powagi tych wydarzeń.



## Jak jedwab

błyszczą włosy pielęgnowane Shampoo'nem Elida i jak jedwab są miękkie i puszyste.

Shampoo Elida daje obfitą i czystą pianę, przywraca włosom ich naturalny połysk i kolor — nie zawiera szkodliwej dla włosów sody.

Shampoo Elida w opakowaniu niebieskiem — dla wszystkich.  
Shampoo Elida à la camomille w opakowaniu złotem — dla blondynek.

# SHAMPOO ELIDA

## Szczegóły projektu budowlanego.

### Budownictwo masowe na pierwszym planie.

Rządowy projekt ustawy o popieraniu budowy tanich mieszkań znalazł się na porządku dziennym piątkowego posiedzenia Sejmu. Z projektu tego, przedstawionego już przez nas w ogólnych zarysach, podajemy tę część, która mówi o sposobie udzielania kredytów budowlanych i zmianach w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast.

Otóż kontyngenty kredytów budowlanych — w myśl projektu — mają być corocznie ustalone na następujących podstawach:

60 proc. sumy przeznaczają się na budowę mieszkań 1-pokojowych, 20 proc. sumy na budowę mieszkań 2-pokojowych, 20 proc. sumy na budowę mieszkań 3-pokojowych.

Z państw. funduszu budowlanego będą mogły być również skutecznie dopłaty na pokrycie różnicy procento...ania pożyczek udzielonych na budowę domów, które zostały wybudowane albo których budowa została rozpoczęta przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jeżeli wybudowane z tych pożyczek mieszkania odpowiadają warunkom niniejszej ustawy.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast ulegnie odpowiednim zmianom i uzupełnieniom, celem dostosowania go do zasad niniejszej ustawy. Dotyczyć one będą między in.:

ściśłego określenia wielkości mieszkań, których budowa może być finansowana przez państw. fundusz budowlany;

uzależnienia kosztorysów budowy tanich mieszkań od wysokości kosztów, obliczonego z uwzględnie-

niem poziomu płac robotników i pracowników umysłowych, inwalidów i emerytów;

ściśłego określenia osób, które mogą korzystać z akcji budowy tanich mieszkań z zapewnieniem pierwszeństwa dla pracowników fizycznych umysłowych, inwalidów i emerytów;

wprowadzenia rygorów na wypadek przekroczenia wielkości budowanych mieszkań w stosunku do kosztorysu przedłożonego celem uzyskania kredytu, pobierania wyższego komornego jak przewidziano w kalkulacji przedłożonej przy podaniu o kredyt, odsprzedaży w celach zysku, mieszkania wybudowanego z kredytu publicznego, uprawiania lichwy przez odnajmowanie mieszkań za wygórowanym czynszem podnajemcom. Rygory te powinny przede wszystkim pójść w kierunku zawarowania natychmiastowego zwrotu kredytu;

wprowadzenia przepisów, celem popierania budownictwa masowego;

wprowadzenia przepisów o powstawaniu towarzystw społecznych, celem budowy tanich mieszkań i włączenie na związki komunalne obowiązku podejmowania inicjatywy w tym kierunku;

nałożenia na gminy miejskie obowiązku nabywania terenów budowlanych w miarę wyżywiania się posiadanych terenów;

wprowadzenia przepisów, w myśl których tereny państwowe przeznaczone na rozbudowę powinny być zużyte przede wszystkim na budownictwo masowe i nie będą mogły być rozdrabniane;

nałożenia na gminy miejskie obowiązku stopniowego doprowadzenia

terenów, przeznaczonych na rozbudowę, do stanu niezbędnego dla zabudowania (przeprowadzenie ulic, oświetlenia, kanalizacji, wodociągów, komunikacji) w terminie wyznaczonym przez państwowe władze nadzorcze;

uchylecia przepisów dotyczących ulgowych kredytów na cele remontu domów;

wprowadzenia przepisów, obowiązujących przedsiębiorstwa przemysłowe, państwowe, komunalne oraz pry-

watne do wzięcia udziału w budowie tanich mieszkań dla swoich pracowników.

Jak widać z powyższych przepisów, projekt ustawy o popieraniu budowy tanich mieszkań redukuje możliwość budowy małych i samoistnych domów do minimum, w razie zaś urzeczywistnienia projektu rozbudowa poszłaby w kierunku rozbudowy na zasadzie inicjatywy kooperatyw, samorządów i wielkich przedsiębiorstw przemysłowych.

## Za kulisami paryskiego konkursu piękności.

### Czy miss Hungaria jest istotnie najładniejszą kobietą w Europie

Zaszczytny tytuł „Miss Europy” przypadł, jak wiadomo, w wyniku orzeczenia jury paryskiego najpiękniejszej Węgierce, p. Elżbiecie Simony. Wiadomość o tak zaszczytnym wyróżnieniu miss Hungarii wywołała, rzecz jasna, entuzjazm na Węgrzech, ale entuzjazm tylko częściowy. Nie cała opinia węgierska przyjęła wiadomość tę z radością, a pewne koła w stolicy Węgier odniosły się nawet do decyzji sądu paryskiego z wielką niechęcią.

Chodzi o to, że p. Elżbieta Simony jest z pochodzenia żydówką i zdaniem niektórych pism budapeszteńskich bynajmniej sukcesem swym nie może Węgrom sprawić radości. Organy skrajnego nacjonalizmu węgierskiego usiłują nawet dowiedzieć, że p. Simony wogóle nie miała prawa stawać do konkursu europejskiego, gdyż, jako semitka, nie może żadną miarą uchodzić za przedstawicielkę kobiet węgierskich. Z tego samego względu, według tych pism p. Elżbieta zupełnie nieprawie przyznany został tytuł „Miss Hungarii”.

Nie dość jednak na tem. Koła, zbliżone do znanej organizacji „obrońców rasy” idą w swych atakach na sędziów

paryskich tak daleko, że otwarcie zarzucają im stronniczość. A to swe twierdzenie motywują w sposób zaiste bardzo ciekawy. Według relacji kół tych, miss Europa jest bliską krewną organizatora paryskiego konkursu piękności, redaktora pisma „Journal”, pana Maurycego de Waleff. Fakt, że panna Simony jest siostrzenicą pana de Waleff jest — zdaniem węgierskich „obrońców rasy” — dostatecznym uzasadnieniem przypuszczenia, że sędziowie paryscy nie byli obiektywni. A przytem uwzględnić należy jeszcze jedną okoliczność, pan de Waleff, który w żadnym z państw, biorących udział w konkursie, do wyborów najpiękniejszej kobiety się nie mieszał, wyróżnił Budapeszt tak dalece, że objął przewodnictwo sądu budapeszteńskiego.

Węgierscy „obrońcy rasy”, podobnie zresztą, jak większość Węgrów, przyznają wprawdzie, że Elżbieta Simony jest jedną z najpiękniejszych kobiet na Węgrzech, ale przyznanie jej tytułu „Miss Europy” przypisują przedewszystkiem pokrewieństwu miss Hungarii z panem Maurycem de Waleff.



# Wydawać cudze pieniądze to nie sztuka.

**A tak gospodarowali socjaliści w Dąbrowie, pozostawiając miasto w krytycznej sytuacji.**

W ubiegły piątek odbyło się, jak już o tem wczoraj pisaliśmy, nadzwyczajne posiedzenie Rady miejskiej w Dąbrowie w sprawie zaciągnięcia w Polskim Banku komunalnym pożyczki krótkoterminowej w wysokości 100 tys. zł. na zaspokojenie bieżących potrzeb. Pozornie wygląda to na paradoks, aby miasto, operujące niemal 4-miljonowym budżetem, zmuszone było uciekać się do pożyczki na opędzenie bieżących wydatków, a tymczasem fakty konkretne i niezbita stwierdzają, iż miasto dzięki kilkuletniej gospodarce kliki socjalistycznej znalazło się w katastrofalnej wręcz sytuacji.

## NIECH SPOŁECZEŃSTWO WIE!

W sprawozdaniu z poprzedniego zebrania nadmieniliśmy, iż posiedzenia nowej Rady w Dąbrowie stają się naprawdę interesujące, obecnie możemy dodać, iż są one coraz więcej interesujące, gdyż wychodzą na jaw coraz nowe, a niezwykle jaskrawe dowody „wybitnych” zdolności administracyjnych socjalistycznego Magistratu.

Przedewszystkiem posiedzenia Rady miejskiej winny się odbywać w jakiejś dużej sali, aby ci naiwni i łatwowierni, którzy oddali swe głosy na rzekomych obrońców klasy robotniczej, mogli dowiedzieć się nie od „burżuazji”, lecz właśnie z ust swych przedstawicieli, jak to wyglądała gospodarka tych obrońców i jakie są jej skutki dla miasta i ludności.

## PRÓŻNIA W KASIE.

Na ostatnim posiedzeniu usłyszeliśmy wiele ciekawych w tej mierze szczegółów, a niewątpliwie i następne posiedzenia będą nie mniej interesujące.

Konieczność zaciągnięcia pożyczki uzasadniał wiceprezydent Kuźniak, który oznajmił, iż w kasie miejskiej jest niemal absolutna próżnia, a z drugiej strony są pienne wydatki, których nieuregulowanie nie tylko w wysokim stopniu podrywa autorytet samorządu, lecz, co gorsza, grozi przykreimi konsekwencjami prawnymi.

## CUDZE PIENIADZE.

Otóż na podstawie dowodów stwierdzono, iż poprzedni Magistrat wydał na własne potrzeby bardzo znaczne kwoty pieniędzy... cudzych, tj. zainkasowanych przez Magistrat, a stanowiących własność instytucji państwowych, samorządowych i społecznych, jak np. Zakładu ubezpieczeń, Funduszu bezrobocia, Kasy chorych, różnych samorządów itp. zakładów.

Były nawet wypadki, że dana instytucja wytoczyła proces sądowy płatnikowi o należność dawno już przez niego wpłaconą do Magistratu, który bez skrupułu zużywał cudze pieniądze na własne potrzeby, placąc oczywiście z pieniędzy miejskich odsetki i kary za zwłokę. Jeżeli wypadek wydania cudzych pieniędzy zdarzy się w instytucji prywatnej, sprawa idzie do prokuratora, kto zajmie się takim postępowaniem poprzedniego Magistratu, narazie niewiadomo.

## BRAK PIENIEDZY NA CHLEB.

Po p. Kuźniaku zabrał głos prezydent dr. Madeyski, uzupełniając wywody przedmówcy dalszymi dowodami i cyframi. Pomijając dług ulenowski, wynoszący około 3 milionów zł., różne zaległości, pozostawione obecnemu Magistratowi, dochodzą do 600 tys. zł., przy czem wszystkie źródła dochodu zostały skrupulatnie wyzyskane i dawno zużyte, a obecnie brak pieniędzy na załatwienie najniezbędniejszych potrzeb. Jako klasyczny dowód pustek w kasie miejskiej p. prezydent przytoczył fakt, iż nawet należności w wysokości 600 zł. za dostawę chleba, wydawanego biednym, nie można było uregulować z braku pieniędzy.

## PRZEKROCZENIE BUDŻETU.

Gospodarka socjalistów była tak bezceremonialna, iż pomijając już zużycie cudzych pieniędzy, przekroczono budżet przeszło o 500 tys. zł., czyli samowolnie wydano zgórą pół miliona zł., nie

mówiąc już o tem, że Magistrat wypuścił weksle bez aprobaty Rady miejskiej, co koliduje z przepisami. Naturalnie wtedy wszystko było w porządku i formalnie załatwione, dopiero obecnie, kiedy odsunięto ich od władzy i zło, umiać innym zwracać uwagę na konieczność przestrzegania obowiązujących przepisów, mimo iż nikt ich nie ma zamiaru przekraczać.

## TŁOMACZENIE WINOJACY.

W odpowiedzi na wspomniane wywody zabrał głos radny Cieplak, który udając Zagłobę, czy też wyobrażając sobie, że mówi na wiecu do bezkrytycznego tłumu, w swoisty sposób przedstawił odwrotną stronę medalu. Zaznaczywszy na wstępie, iż zachodzi tu grube nieporozumienie, zaczął opowiadać, w jakich to on warunkach kiedyś obejmowali radę. Dalej zaznaczył, iż taki np. Będzin, który absolutnie nic nie robi (!!) posiada ogromne długi i operuje weksłami. Również inne miasta, poza nielicznymi wyjątkami, nie lub bardzo mało robią, a mimo to posiadają długi, nie więc dziwnego, że i Magistrat Dąbrowy, który tyle zrobił i pozostawił „kolosalny” majątek, musiał mieć zobowiązania. Zresztą, dodał radny Cieplak, długi te zupełnie nie przedstawiają się tak tragicznie, bowiem w całości niemal posiadają pokrycie i tu zaczął wymieniać pozycje, z kategorii t. zw. „księżycowych”, tj. nieosiągalnych, co zresztą nieostrośnie sam ujawnił. A więc w Ministerstwie skarbu należy się miastu jakaś kwota, którą można wywindykować przez... Trybunał administracyjny. Następnie od jednego z zakładów przemysłowych również należy się miastu milionowe należności i poprzedni Magistrat oddał nawet sprawę „towarzyszowi” Libermanowi, czy jednak nie zostanie ona wycofana, za to informator ręczyć nie może. Były jeszcze inne podobne należności, za które nikt nie dałby złamanego grosza. Wogóle stan finansowy miasta jest, zdaniem mówcy, doskonały i jakiegokolwiek pożyczki są niepotrzebne, dlatego też klub PPS. oświadcza się przeciwko pożyczce i opuści salę obrad.

## GDZIEŻ TEN MAJĄTEK?

Szkoda, że nikt z Rady nie zapytał, na czem polega „kolosalny” majątek, pozostawiony przez Magistrat socjalistyczny, gdyż prócz nędznej, jak każde zresztą zresztą ich przedstawienie, trawy na ulicach miasta, trudno ten majątek zobaczyć, czy ustalić.

## „PATENTOWANY” SPOSÓB.

Radny Cieplak nie tylko na poczekaniu „wyrównał” zaległości i długi, lecz jako „doświadczony” i „lojalny” radny

udzielił nawet „cennych” rad, w jaki sposób można nie tylko pozbyć się niektórych długów, lecz jeszcze na tem zarobić.

Mianowicie, gdy była mowa o należności elektrowni okręgowej za prąd, mówca oświadczył, iż należy tylko wykorzystać odpowiednio pertraktacje w sprawie nowej umowy na dostawę prądu, a wówczas elektrownia napewno nie tylko zrezygnuje ze swej należności, lecz jeszcze miastu dopłaci.

Prawda, jaki doskonały sposób regulowania długów?

Przecież Polska została by wkrótce najbogatszym państwem na świecie, gdyby w podobny sposób załatwiała swe zobowiązania.

Podając różne „księżycowe” długi, należne ze skarbu państwa miastu i sposób ich wydostania, widocznie przez zapomnienie nie przytoczył radny Cieplak jeszcze jednego równie realnego długu. Szkoda np. że poprzedni Magistrat nie nabył bodaj 100 losów loterii państwowej i nie obliczył, że z tego źródła należy się miastu od Rządu około 50 milionów zł. Przecież byłby to taki sam dług, jak i wymienione powyżej, a jednocześnie słuszną podstawą do twierdzenia o „kolosalnym” majątku, pozostawionym przez socjalistów nowemu zarządowi.

Kończąc swe przemówienie, radny Cieplak zwrócił uwagę, że obecny zarząd i większość Rady należy do stronnictwa rządowego i nie dziwnego, że chcą jaknajlepiej dla tego Rządu, ale nie można tego robić kosztem miasta.

Była to prawdopodobnie aluzja do chęci podarowania rzekomych należności skarbowi państwa.

Wiadomo, socjaliści postępują zupełnie inaczej. Oni tylko chcą brać od Rządu, gdyż, w ich przekonaniu, słusznym im się to należy. Tak zresztą rozumuje, zdaje się, każdy pasorzyt, żyjący kosztem swej ofiary.

## UCHWALENIE WNIOSKU.

Z kolei zabrał głos radny inż. Jamota, stwierdzając, iż z przemówienia radnego Cieplaka widać, że należności te są nierealne, względnie sporne i jeżeli poprzedni Magistrat nie mógł ich wydostać, to trudno wymagać, aby nowy zarząd w ciągu miesiąca czasu sprawę tę załatwił. W konkluzji swego przemówienia mówca oświadczył, iż klub narodo-gospodarczy, uznając potrzebę zaciągnięcia pożyczki, będzie głosował za wnioskiem.

Następnie przemawiał radny Nowak i Żelawski, którzy jako przedstawiciele kupców i właścicieli nieruchomości również oświadczyli się za wnioskiem, który też jednogłośnie został uchwalony, oczywiście bez udziału klubu PPS.

# Redutę partyjną tworzą na koszt wszystkich mieszkańców Sosnowca.

Sprawa wydzierżawienia teatru miejskiego w Sosnowcu wybitnie partyjnej ekspozyturze P. P. S., jaką jest T. U. R., dotychczas nie została załatwiona, bowiem województwo Kieleckie swej opinii w tym względzie nie wypowiedziało.

Uważa za załatwioną tę sprawę formalnie P. P. S. i byli socjalistyczni gospodarze miasta, lekką ręką podpisując umowę ze swymi przyjaciółmi partyjnymi na wydzierżawienie obiektu wartości kilkuset tysięcy złotych, za 1 złoty rocznie TUR-owi, ale nie uważa za załatwienie tej sprawy obecna Rada miejska (interpelacja klubu porozumienia gospodarczego), ani też nie uważa za załatwienie tej sprawy znaczna część społeczeństwa, stanowiąca o większości wpływów podatkowych miasta.

Od kilku miesięcy własność miejska, wspólny majątek społeczeństwa sosnowieckiego, dostał się w niepo dzielne władanie na przeciąg 3 lat partii socjalistycznej i biernie przyglądają się temu zarówno władze

nadzorcze, jak i społeczeństwo!

A tymczasem P. P. S. nie traci czasu i — jak pisze p. Polewka (skądinąd utalentowany organizator teatrów ludowych) w „Głosie Zagłębia” — energicznie przygotowuje się do uruchomienia tej „reduty socjalizmu” w Sosnowcu, którą nazwano „teatrem robotniczym T. U. R.”. Wydrukowano odpowiednie blankiety, rozsyła się zaproszenia, ba! nawet rozsyła się „passe-partout” dla prasy, starając się w ten sposób przemycić do opinii, jako „fakt dokonany”, — istnienie „teatru robotniczego T. U. R.”.

Otóż nie! Ów „wolny wstęp” redakcja „Kurjera Zachodniego” zwraca, uważając, że sprawa wydzierżawienia teatru miejskiego partyjnej organizacji nie jest załatwioną, a teatr robotniczy w tej formie, jak obecnie, nie ma prawa istnieć, bowiem nie jest, ani nie będzie nigdy teatrem robotniczym, jeno kuźnicą na użytek doktryny socjalistycznej partii. Na dowód tego, co

miszemy, pozwalamy sobie przytoczyć ustęp z artykułu p. Adama Polewki z „Głosu Zagłębia” p. t. „Teatr robotniczy, jego idea, metody pracy i program”:

Przyznajemy, że chcemy być „redutą socjalizmu”. Zaznaczamy jednak równocześnie, że „reduta” taka to nie mównica, z której strzela się wieciami słowami, ale przede wszystkim okop walki o ducha socjalistycznego w masach.

A w innym miejscu, pisze p. Polewka o zadaniach organizacji młodzieży robotniczej (a więc o T. U. R., który wydzierżawił teatr miejski):

Organizacje młodzieży robotniczej i organizacji robotnicze oświatowe są powołane przede wszystkim do tego, aby rozwijać i umacniać socjalistyczny światopogląd, ducha socjalistycznego. One mają dwa główne cele: uświadomienie mas, zorganizowanie ich do walki z kapitałem i walkę z tą burżuazją, która tkwi w robotniku.

Pomijamy w tej chwili, conajmniej „oryginalny” pogląd na teatry robotnicze, pogląd na robotnika, jako takiego, obiecując zająć się tem po ukazaniu się dalszych artykułów p. A. Polewki i inauguracji rzekomo „teatru robotniczego”, odegrami sztuki p. t. „Sacco i Vanzetti”. W tej chwili chodzi nam o stwierdzenie faktu, że b. zarząd miejski Sosnowca, oddał dużej wartości majątek miejski, na użytek partii, która wykorzystywać go będzie dla krzewienia swej ideologii partyjnej.

I z tym faktem pogodzić się nie możemy i nadal walczyć będziemy o odebranie majątku miejskiego z rąk partii.

Godzimy się z tem, że w Sosnowcu potrzebny jest teatr dostosowany repertuarem do robotników. Przeciwnie temu nie występujemy. Ale niechajże teatr taki znajduje się nie w rękach partii, a w rękach miasta, lub specjalnie wyłonionej w tym celu komisji teatralnej, w której zasiadać będą ludzie nie wyłączone o obliczu partyjnym. Przecie P. P. S. nie wzięła monopolu na robotnika! Przecie wiemy, że większość robotników nie należy do P. P. S.! Skąd przeto ten przywilej i uprawnienia?

Zdajemy sobie sprawę, że artykuł ten zirytuje niejednego z ambitnych działaczy socjalistycznych, tych działaczy, którzy zdają sobie sprawę z bankructwa ideowego i faktycznego ich partii. W tej chwili bowiem teatr w posiadaniu T.U.R-a, jest doskonałym interesem dla partii. Gdy się to odbierze, partia straci jeszcze jedną podstawę materialną, których tak wiele przygotowała sobie w okresie 3-letnich rządów w Sosnowcu.

Jednak interes miasta, interes i dobro mieszkańców Sosnowca nie mieści się w partii P. P. S. (O tem większość społeczeństwa wie dobrze, po trzydziściu doświadczeniach) i przeto kategorycznie domagać się będziemy odebrania TUR-owi teatru miejskiego, wzywając do akcji tej całe społeczeństwo, przeciwne szafowaniu majątkiem miejskim na rzecz partii.

(as).

## Z rachu wydawniczego.

MARJAN KANTOR-MIRSKI — Warowny klasztor w Mstowie, szkic historyczny z ilustracjami, Sosnowiec, 1929.

Z prawdziwą satysfakcją należy po witac wydaną w Sosnowcu książeczkę, która jest dokumentem rzetelnych umiłowań regionalnych.

Opowieść o klasztorze mstowskim, leżącym na skalistym brzegu Warty o 16 km. na wschód od Częstochowy, powinna dobrać do wszystkich miłośników naszej przeszłości, zakutej w mury baszt starych i pomników sztuki. Książeczka ta powinna się znaleźć również we wszystkich bibliotekach szkolnych, by młodzież mogła poznać lokalne zabytki naszej przeszłości, by miała zachętę do zwiedzania ich.

Autor Marjan Kantor-Mirski objawił się w swej pracy jako świetny i o dużej kulturze historycznej gawędziarz. W poczytności swej książeczki winien znaleźć zachętę do zajęcia się innymi zabytkami naszej przeszłości, którymi — o ile nam wiadomo — od kilku lat żywo interesuje się na terenie Zagłębia Dąbr. i sąsiednich powiatów.



## KRONIKA TYGODNIOWA.

## Groch z kapustą.

Najmodniejszą w Polsce potrawą jest obecnie groch z kapustą. Jedli ją senatorowie polscy, którzy następnie skarżyli się na niestrawność, zgłaszając oświadczenia i interpelacje.

Nigdy jeszcze, zaprawdę, nie dało nam się słyszeć tak trafnego zdefiniowania stosunków, istniejących w Polsce, jak właśnie w ubiegłym czwartku, gdy w senackiej komisji skarbowo - budżetowej padły słowa: — Groch z kapustą.

W prostocie ducha zrozumiałem, to w ten sposób, iż w Polsce jest za dużo głów kapuścianych, przeciętny zaś obywatel, żyjący głównie po to, aby płacił podatki, jest grochem przy drodze, który każdy przechodzień oskubuje, wskutek czego pozostają tylko żalosne szczątki i bolesny skowyt rozgoryczonego serca.

Wychodząc ze słusznego założenia, że wszechświat mieści się w najmniejszej żyjącej komórce i że jeden i ten sam dramat można wyświetlać tak samo dobrze na dużym ekranie kina „Zagłębie”, jak i na prześcieradle domowym w czterech ścianach pokoju, zjeżdżamy z obszernego lokalu parlamentu polskiego do nieco ciśniejszych ubikacji rad miejskich w Zagłębiu.

Przy ul. Wiejskiej w Warszawie poseł socjalistyczny p. Niedziałkowski bardzo się zagniewał na min. Czechowicza, że ten wydał pieniędzy więcej, niż to przewidywał budżet, a nie prosił przedtem o zezwolenie, ani Sejmu, ani wogóle p. Niedziałkowskiego.

Towarzysze p. Niedziałkowskiego w Sosnowcu też wydawali pieniądze, nie pytając się o to Rady miejskiej, też przekroczyli budżet, a nikt ich nie pociągnął za to nie tylko przed Trybunał Stanu, ale nawet przed sąd grodzki.

To jest też groch z kapustą, w którym niepodobna znaleźć przewodniej linii działania.

Albo inny wypadek.

Łonieważ PPS, otrzymała w zarządzie miasta w Sosnowcu dwie płatne posady, to „jedynka” w Sosnowcu do brze rządzi, a ponieważ w Dąbrowie PPS, nie dostała ani jednej posady, to tam „jedynka” rządzi pod psem. Prezydent dr. Madeyski nie zna się na niczym, a dr. Marczyński jest genialny.

Gdyby tak na przykład p. Hauke z klubu B. B. był radnym nie w Sosnowcu lecz w Dąbrowie, razem z mec. Pawelkiem, to czyby go mec. Pawełek bromił, wygłaszając jedną z najświetniejszych swoich mów adwokackich? Myślę, że nie.

Znowu więc mamy pomieszanie zasad, znowu groch z kapustą.

Przejdźmy jednak od tych pomutnych rozmyślań na tereny nieco weselsze.

Powiem wam w tajemnicy na ucho sensację. Polega ona nie na tem, że będzie tu mowa o nowej, pierwszorzędnej restauracji w Sosnowcu, bo to artykuł reklamowy, lecz cały dowcip polega na tem, iż restauracja ta będzie się nazywała „Locarno”. Gdyby miała się nazywać „Oaza”, „Gastronomja”, albo „pod Wiechą”, nigdyby nie doczekała się zaszczytnej wzmianki w „Kronice tygodniowej”, ale „Locarno”, to coś takiego, czego jeszcze nie było w królestwie Bachusa. Nazwę tę wymyślił znać mądry ironista i kpiarz zawodowy.

I już was widzę, o, najdrożsi moi, jako siedzicie przy kanciastym stole i jak się od was przy bafecie roi i że należą wódec powagą na czoło.

Strugami płynie słodki nektar boski w tempie dostojnym, w gronie niezwykajnym,

Łuby pułkownik pan Roman Ostrowski Rączy się z Błokiem cudownym glinwajnem. Równy są szarż, więc rzekłszy uprzejmie, Wspólnie jednego kelnera są łupem, W restauracyjnym utworzyszy sejmie Pułkownikowską zjednoczoną grupę.

Leć zaniem kelner ich zamiary przenikł, Chociaż adwokat, bez jednego słowa, Już zdołał wypić pan mecenas Kenig Cztery koniaki najlepsze Majkowa.

A za nim inni z rozgwarem i śmiechem, Korak na korku z entuzjazmem strzela.

Wolski, Janicki, Łanucki za Czechem... I wciąż dolewa wódkę panna Pella.

Rozszerz, Pelagjo, bufetu brzeg wąski. Największą porcję starowinu wymierz I na półmisku podawaj zakąski. Bo właśnie nadszedł Popławski Kazimierz.

Lecz nagle wszyscy wyciągają szyje... Wpłynął Wolff Jerzy w dymu fałę mglistą. O tym wiadomo, że w czystości żyje, Bo jeśli pije, to wyłącznie czystą.

Zacna kompanja do rana zostanie, Więc i nas chyba w niczem to nie splami, Kiedy, kolego, Arnoldzie Stefanie, Każesz postawić dwie wódki z kroplami.

Ty, czytelniku, winą nie obarcz mię, Żem cię zatrzymał w bufetu podwojach.

Nie mów, żem podał ci wiersze o karczmie, Nie mów, żem pisał pięknie a o opojach.

Moralność wiersza na końcu cię czeka, Co ci wyjawię jasno i pokrótce: Jeśli naprawdę chcesz poznać człowieka, To poznasz wrychle najlepiej przy wódec.

Trzeźwy na nogach zawsze pewnie stoi I jeśli zelże... bez znużenia powiek, Pijak się widać prawd skrytych nie boi I zaraz widać, że porządną człowiek.

Właściwie powinienem namawiać wyżej wymienionych do trzeźwości, ale byłoby to rzucaniem grochu o ścianę.

Szkoda grochu.

Czarny.

## Remizę za 100 tysięcy zł.

uchwalila wybudować ochotnicza straż pożarna w Grodźcu.

W dniu 24 lutego odbyło się walne zebranie wiejskiej straży ochotniczej w Grodźcu. Przewodniczył p. H. Lange w towarzystwie asesorów pp.: W. Flaka i J. Tomeckiego i sekretarza p. St. Majcherczyka.

Po przyjęciu protokołu z poprzedniego zebrania i sprawozdania kasowego, które wykazało na 1 stycznia b. r. 274.20 zł., oraz sprawozdań druzyny i zarządu, przystąpiono do odczytania projektu budżetu na r. 1929. Budżet normalny uchwalono w kwocie 2524.20 zł., a na budowę remizy strażackiej w myśl wniosku p. Wł. Stachurskiego uchwalono projekt budżetu w kwocie 100 tys. zł., w tem 40.000 pożyczki, 20.000 subwencji, 15.000 z ofiar w naturze, 15.000 z innych ofiar i z t. zw. „cegiełek” 10.000.

Projektowana remiza ma stać na własnym placu przy ul. Czeladzkiej i ma być jako 1-piętrowy budynek, który posiadać będzie stosowną salę na zabawy, kino, zebrania i t. p., i stanie się siedzibą miejscowych towarzystw, które ogromnie odczuwają brak odpowiedniego lokalu. Uchwalając budowę remizy, walne zebranie wyraziło nadzieję, że inicjatywę tę poprze całe miejscowe społeczeństwo, a w szczególności przemysł i zamożni obywatele.

W końcu dokonano wyboru zarządu, przy czem wybrano wszystkich dotychczasowych członków zarządu. Zastępca naczelnika wybrano ponownie p. J. Kidawę. Również komisję rewizyjną wybrano w poprzednim składzie personalnym.

## Kronika Zagłębia.

## KALENDARZYK.

3	Dziś Kunegudy Ces
NIEDZIELA	Jutro Kazimierza Kr. W.
	Wsch. słońca 7 m. 19
	Zach. „ 16 m. 16

## Kinoteatry w Zagłębiu

wyświetlają dziś:

Kino „Zagłębie” — „Z „raju” bolszewickiego”.

Kino „Wawel” — „Bartek Zwycięzca”.

Kino „Sfinks” — „Kobieta na torturach”.

Kino „Pogoń” — „Chińska Papuga”.

Przekleństwo klejnotów.

Kino „Momus” — „Moulin Rouge” oraz „Jedynaczka króla miedzi”.

Kino „Corso” — „Wołga, Wołga”.

Kino „Uciecha” — „Z dymem pożarów”.

Kino „Kometa” Dąbrowa dziś „Człowiek z biczem” i uroczystości 10-lecia Niepodległości Polski.

Kino P. M. S. w Grodźcu: — „Iwonka”, dramat w 10 aktach. W rolach tytułowych Smosarska i Frenkiel. Dla młodzieży dozwolone.

× TEMPERATURA. Wczoraj termometry w Zagłębiu wskazywały: o godz. 7 rano — 16.6 st. C., o godz. 1 popoł. — 7.4 st. C., o godz. 9 wiecz. — 17.8 st. C. Barometr wskazywał 759.

× UROCZYSTE OTWARCIE LOKALU P. P. S. FRAKCJI REWOLUCYJNEJ.

W dniu dzisiejszym o godz. 10 rano nastąpić ma uroczyste otwarcie nowozakupionego lokalu przez frakcję rewolucyjną P. P. S. w Sosnowcu przy ul. Orlej 3.

Uroczystość ta zainaugurować ma niejako działalność frakcji i połączone będzie z okolicznościowymi przemówieniami.

× WALNE ZEBRANIE „T. O. P. n. M.”

Dzisiaj o godz. 4 popołudniu w sali gimnazjum im. Staszcza w Sosnowcu odbędzie się Walne zebranie „Sosnowieckiego Koła Towarzystwa opieki pozaszkolnej nad młodzieżą”. Porządek dzienny: wybór komisji rewizyjnej, sprawozdanie z dotychczasowej działalności Koła, dyskusja na temat sprawozdania, wolne wnioski. Osoby nie należące do „T. O. P. n. M.” a mające zamiar zapisać się na członka, również są proszone o przybycie na walne zebranie.

## Teatr w Katowicach.

## REPERTUAR.

Niedziela, 3 marca „Pomsta Jontkowa” (3.30 popoł.).

Niedziela, 3 marca „Jęz taneczny” wiecz.

Wtorek, 5 marca „Małom”. Środa, 6 marca „Halka” (gościnny występ L. Zamorskiej).

## „Wesele na Kurpiach”

ZOBACZYMY W SOSNOWCU.

W środę 6 bm. przyjeżdża do Sosnowca słynny teatr regionalny, o którego występie w teatrze katowickim pisaliśmy wczoraj. Teatr ten da w teatrze miejskim dwa przedstawienia „Wesele na Kurpiach”, jedno popołudniu o godz. 4, drugie wieczorem o godz. 8. Bilety wcześniej do nabycia w księgarni p. W. Czechowskiego. Szczegóły w afiszach.

Wobec przedstawienia „Wesele na Kurpiach” został odroczony wieczór państw. seminarjum żeńskiego w Dąbrowie Górniczej. pt. „Taniec kwiatów”.

## × TOWARZYSTWO POPIERANIA

SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO W SOSNOWCU uznało za główne swe zadanie prowadzenie kursów zawodowych dla pracowników rzemieślniczych przemysłowych i handlowych.

Kursy będą prowadzone w dwu stopniach: 1) przygotowawcze do egzaminu czeladniczego i 2) do egzaminu majsterskiego.

Narazie zakres obejmuje następujące grupy: 1) rzemieślnicza — dla krawców i szewców, 2) budowlana — dla murarzy, zdunów, malarzy, szklarzy, cieśli, stolarzy budowlanych oraz dozorców robot inżynierskich i budowlanych. 3) rysunkowo - pomiarowa — dla kreślarzy, rysowników i pomocy przy robotach pomiarowych, inżynierskich, 4) mechaniczna — dla szoferów, elektrotechników i palaczy, 5) górnicza — dla górników przodkowych, 6) biurowo - handlowa — ogólnie kształcąca i językowa.

Niebawem zarząd Towarzystwa przystąpi do przyjmowania zapisów kandydatów do nauki. Siedziba Towarzystwa i Dyrekcji Kursów mieści się w gmachu Szkoły Dokszałcającej w Sosnowcu przy ul. Wawel 13 tel. 9-04. Sekretariat czynny codziennie prócz niedziel i świąt od godz. 17 do 19.

× Z ZAGRANICY JUŻ powrócił i zapraszam uprzejmie na przegląd najnowszych modeli LEON BRACIEJOWSKI, Kraków, Grodzka 5 - 7. 1236

## Rozbudowa instytutu

## PSYCHOTECHNICZNEGO

## W SOSNOWCU.

Na ostatnim posiedzeniu Zarządu m. Sosnowca postanowiono zakupić urządzenie dla pracowni psychotechnicznej przy szkole dokszałcającej w Sosnowcu na sumę 2900 zł. Z sumy tej zakupione zostaną: optometr, przyrząd do badania uwagi, techistoskop, przyrząd do badania skuteczności wydawanych poleceń, i t. p.

Poza tem zarząd postanowił zakupić inwentarz do szkoły dokszałcającej na sumę 4.700 zł.

× AKADEMJA PAPIESKA. Dziś w niedzielę 3 b. m. o godz. 4 i pół popołudniu w lokalu Sokoła na kopalni „He Renard” odbędzie się uroczysta Akademia papieska, urządzona staraniem Stowarzyszenia niewiast Ligi katolickiej, młodzieży żeńskiej i męskiej parafji Nowosieleckiej. Na program złoży się: przemówienie ks. proboszcza Smużyńskiego, referat znanej prelegentki p. Hallerówny, odegranie utworów religijnych i narodowych przez orkiestrę fabryki Huleczyńskiego pod dyktando p. Szylera, śpiewy chóru kościelnego parafji Stary Sielec, deklamacje okolicznościowe i na zakończenie żywy obraz „Polska”.

## ? BIAŁE FARTUSZKI ?

× W DNIU DZISIEJSZYM w sali kina „Zagłębie” w Sosnowcu odbędzie się pokaz filmu, ilustrującego próby i doświadczenia, którym koncern General Motors poddaje samochody na specjalnie w tym celu przysposobionych terenach doświadczeń. Ponadto, wyświetlany będzie film, który przedstawia powstanie i działalność fabryki General Motors w Polsce. Wreszcie na zakończenie ukaze się film pod tytułem: „Sportowcy polscy na wozach General Motors”, są to: słynna rekordzistka Halina Kono-packa i skaut - automobilista Jerzy Jeliński. Początek I-go seansu o godz. 11 min. 45, II-go o I-iej popoł.

× BYŁE LEGJONISTKI Ochotniczej Legji Kobiet, które chcą należeć do Związku Legionistek Polskich oraz wziąć udział w zjeździe Legionistek w Warszawie, zechcą zgłosić się osobiście lub listownie pod adresem: Augusta Kriegerówna, Sosnowiec — Kamienna 4 (Konstantynów). 1219

× WIECZÓR DYSKUSYJNY W „ROZWOJU”. We wtorek dnia 5 bm. o godz. 7.30 wiecz. w lokalu „Pracy Polskiej” przy ul. Kollataja 5 w Sosnowcu odbędzie się „wieczór dyskusyjny” na temat zagadnień rozwoju życia narodowego w dziedzinie politycznej, ekonomicznej, społecznej i kulturalnej. Przemawiać będzie p. Wł. Kański. Wstęp dla członków i sympatyków.

## Program radiowy

NA NIEDZIELĘ 3 MARCA 1929.

## KATOWICE.

- 10.15— Transmisja nabożeństwa z Katedry Poznańskiej.
- 11.56 — Transmisja sygnału czasu, hejnału z wieży Mariackiej w Krakowie oraz komunikatu lotniczo-meteorologicznego z Warszawy.
- 12.10— Transmisja koncertu z Filharmonji Warszawskiej.
- 14.00— Pogadankę z działu: „Ogrodnik śląski” — wygl. p. Władysław Włosik.
- 14.20— Odczyt rolniczy p. t. „Wiosenne pielęgnowanie ozimów” — wygl. prof. Henryk Matcjewski.
- 14.40— Transmisja odczytu rolniczego z Warszawy.
- 15.00— Transmisja komunikatu meteorologicznego z Warszawy.
- 15.15— Transmisja z Katedry św. Piotra i Pawła w Katowicach — ks. dr. Stanisław Wilczewski wygłosi kazanie Pasyjne.
- 16.00— Koncert popularny z udziałem zespołu instrumentalnego „Polskie Radio Katowice”.
- 18.20— Transmisja audycji ludowej literacko - muzycznej z Warszawy.
- 19.00— Rozmaitości, poczem zapowiedź programu na dzień następny.
- 19.20— Pan Mieczysław Gaweł wykona na harmonijkach ustnych szereg melodii swojskich.
- 19.56 — Sygnał czasu.
- 20.00— „Bery i bojki śląskie” — wygl. Karlik z Kocynadra (prof. St. Ligon).
- 20.50— Kwadrans literacki z Warszawy.
- 20.45— Transmisja szopki radiowej z Warszawy.
- 22.00 — Transmisja komunikatu lotniczo-meteorologicznego i PAT z Warszawy oraz komunikat sportowy.
- 22.50 — Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni „Astorja”. Orkiestra pod kierownictwem p. E. Landowskiego.



## Tylko 15 milionów zł.

### WYKAZUJE NOWY BUDŻET SOSNOWCA.

Poszczególne wydziały Magistratu Sosnowca przedłożyły zarządowi swoje budżety na rok 1929-30. Z sumowania tych budżetów strona rozchodowa zamyka się sumą 15.124.780 zł., przyczem wydatki zwyczajne wynoszą 5373.381 zł., zaś nadzwyczajne 9751.400 zł.

Różnica pomiędzy tym preliminarzem budżetowym, a budżetem z roku 1928-29, wynosi około 3 milionów złotych, o tyle jest wyższym proponowany budżet na rok 1929-30.

Powyższy preliminarz budżetowy doręczony poszczególnym członkom zarządu, stanie się w najbliższych dniach przedmiotem obrad zarządu, którego zadaniem będzie uczynić go zrównoważonym. Niewątpliwie będzie to zadanie nielatte

× **DOWODY OSOBISTE**, wystawiane przez samorządy, są właściwie tylko dowodami tożsamości osoby. Natomiast celem stwierdzenia obywatelstwa polskiego, pozostawione jest miejsce na dowodach, które wypełniane jest przez starostów, poświadczających obywatelstwo polskie petenta. Nowe rozporządzenie Prez. Rzplitej o dowodach osobistych przewiduje te uprawnienia dla władzy administracji ogólnej I-szej instancji. Zgłaszający się do starostw z prośbą o poświadczenie obywatelstwa ponoszą przy tem koszty, mianowicie podanie musi być zaopatrzone w markę stempłową w wysokości 3 zł., pozatem poświadczenie obywatelstwa również wymaga opłaty stempłowej w tejże sumie. Ponieważ ustawa przewiduje, że wszelkie czynności, w związku z wydaniem dowodów osobistych powinny być bezpłatne, że petent ponosi tylko koszt 60 gr., przeto wydawanie poświadczeń obywatelstwa nie w formie oddzielnych zaświadczeń, lecz przez wpisywanie adnotacji do dowodu osobistego nie powinno być obciążone opłatami stempłowymi. W sprawie tej oczekiwane jest wyjaśnienie władz skarbowych i Min. spr. wewn. Przymus pasportowy w Polsce nie egzystuje, jednak mieszkańcy często spotykają się z koniecznością posiadania dowodu osobistego.

× **ZEBRANIE SŁUŻĄCYCH ŚW. ZYTŲ**. Dzisiaj o godz. 4 popoł. odbędzie się zebranie służących należących do Stowarzyszenia św. Zytów w Sosnowcu w lokalu własnym przy ul. Dekiarta.

× **KATOLICKIE TOWARZYSTWO PO LEK** podaje do wiadomości swym członkom i sympatykom, że 5-go marca r. b. o godzinie 16 odbędzie się miesięczne zebranie w sali Związku na Pogoni ul. Marjacka 1. O liczne i punktualne przybycie uprasza Zarząd.

× **DZISIAJ W GRODZCU KONCERT „SOKÓŁ”**. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół” w Grodźcu urządzi dzisiaj w niedzielę w sali klubu Grodzkiego Towarzystwa o godz. 8 wiecz. interesujący wieczór muzyczny - wokalny z udziałem zamiejscowych artystów-amatorów. Dochód z tego koncertu przeznaczono na cele kulturalno - oświatowe.

× **PRZED IMIENINAMI MARSZ. PIŁSUDSKIEGO**. Dn. 27 ub. m. odbyło się w Bobrownikach organizacyjne zebranie, zwołane przez zarząd Stowarzyszenia Domu ludowego w sprawie obchodu imienin marsz. Piłsudskiego. Do Komitetu zaproszono pp.: dr. L. Szutkowskiego, jako przewodniczącego, wójta gminy M. Rabsztyna na zastępcę i nauczyciela W. Stasiaka na sekretarza. Jako członkowie weszli: pp. J. Załuski, dr. Starzyński, naucz. H. Ledwochowa i E. Ciepińska, W. Bacia, W. Kosiński, P. Ledwoch, Z. Pawełczyk, J. Witkowiak, P. Witek, P. Sokół i W. Kotula. Program obchodu w ogólnych zarysach ustalono następujący: dn. 17 wgl. 19 marca, t. j. w dniu imienin, rano uroczyste nabożeństwo w kościele, popołudniu urządzi na będzie akademja w Domu ludowym, której szczegółowy program opracowany zostanie na następnym zebraniu komitetu.

× **ODCZYTY KS. W. LESNOBRODZKIEGO**, b. generała rosyjskiego a obecnie księdza wschodnio - katolickiego obrządku, cieszą się w Sosnowcu wielkim powodzeniem. Wobec tego, że młode pokolenie nie zna języka rosyjskiego, a również wiele osób starszych, ks.

W. Lesnobrodzki powtórzy swoje odczyty w języku polskim. Dziś o godz. 8 w. w sali kina „Zagłoba” trzeci z rzędu odczyt w języku rosyjskim o krwawych tajemnicach masonerii. W poniedziałek

ostatni odczyt w języku rosyjskim p. t. „Kawaryjska droga od munduru huzarskiego do sutanny kapłańskiej”. Odczyty w języku polskim zaczną się we wtorek.

## Niepożądany wspólnik właściciela piekarni. Oszukańcze praktyki rozwoziela chleba.

Właściciel piekarni, mieszczący się w Sosnowcu przy ulicy Miłej 5 p. Stefan Bednarski do ostatnich dni nie wiedział, że ma „wspólnika” w osobę swego furmana Piotra Torbusa, rozwożącego chleb do miejscowych sklepów. Dopiero w ub. środę, przeprowadzając szczegółowe obliczenia p. Bednarski stwierdził brak około 8.000 zł. O sprzeniewierzenie tych pieniędzy poszkodowany posadził Torbusa i takie też zameldowanie złożył w komisariacie policji w Sosnowcu.

Przeprowadzone dochodzenie potwierdziło słuszność podejrzania i wyjaśniło w jaki sposób Torbus dopuszczał się od dłuższego czasu systematycznej kradzieży.

Otóż Torbus miał powierzone rozwożenie chleba do dwunastu sklepów. Właściciele sklepów przy odbiorze chleba od furmana odnotowywali w poszczególnych książkach ilość otrzymanych bochenków chleba i wpłacali Torbusowi należną sumę pieniędzy. Część z tych pieniędzy zatrzymywał zazwyczaj Torbus dla siebie, a chcąc wyłączyć się przed właścicielem, wymazywał w książeczce któregośkolwiek z odbiorców prawdziwą liczbę dostarczonego pieczywa, a wpisywał większą w ten sposób, aby różnica pokrywała przywłaszczoną przez niego tegoż dnia sumę.

Następnego dnia gdy Torbus, wy-

jeżdżając z piekarni otrzymywał od p. Bednarskiego książki powtarzał tę samą manipulację, wymazując jednocześnie wstawioną poprzednio liczbę, a wstawiając na jej miejsce prawdziwą. W ten sposób przywłaszczał sobie codziennie pewną kwotę pieniędzy, nie wzbudzając jednocześnie podejrzania u właściciela piekarni, który nie sprawdzał szczegółowo książek.

Przesłuchiwany przez policję Torbus do manipulacji tych nie przyznał się natomiast oświadczył, że przywłaszczył sobie 65 zł., z których część wpłacono mu pomyłkowo w sklepach, a resztę uzyskał ze sprzedaży pieczywa, którego brał większą ilość z piekarni. W czasie przeprowadzonej w mieszkaniu Torbusa rewizji znaleziono większą ilość garderoby i różnych przedmiotów, przedstawiających znaczną wartość, których furman pobierający kilkadziesiąt złotych miesięcznie, nie mógłby nabyć ze swej pensji.

Pozatem przy Torbusie znaleziono dwa olówki i gumkę. Olówkami temi pomysłowy furman wpisywał fałszywe liczby, wycierając jednocześnie gumką prawdziwe i naodwrot. Torbusa zatrzymano i przesłano do dyspozycji władz sądowych.

Zatrzymany Torbus pracował u p. Bednarskiego w charakterze furmana od września 1927 roku.

## 10 lat ciężkiego więzienia za zabójstwo gajowego.

Na ławie oskarżonych przed Sądem okręgowym w Sosnowcu zasiadł wczoraj 27-letni Stanisław Nędza, mieszkaniec wsi Tucznia - Baba, pow. Będzińskiego pod zarzutem zabójstwa gajowego lasów państwowych, Józefa Graczyka.

Dnia 24 czerwca ub. r. w godzinach rannych zawiadomiono posterunek p. p. w Łosieniu, że na drodze pod wsią Tucznia - Babą znaleziono zwłoki mężczyzny.

Wydelegowani funkcjonariusze policji, znaleźli na miejscu zbrodni, zwłoki na dnie głębokiego kamieniołomu, które leżały twarzą do ziemi, zaś w prawej ręce kurczowo zaciśniętej znajdował się kawałek materiału, oderwanego z kieszeni od marynarki, w której to kieszeni znajdowało się zwinione wezwanie do Sądu Grodzkiego w Dąbrowie Górniczej na nazwisko Stanisława Nędzy. Na tej podstawie i po przeprowadzeniu dochodzenia policyjnego Nędzę aresztowano i przekazano sędziemu śledczemu. W śledztwie Nędza nie przyznał się do winy, dając wykrętne wyjaśnienia.

Do wykrycia zbrodni przyczynił się ojciec jego, któremu sumienie nie pozwoliło ukrywać tak straszne czynu, z którego zwierzył mu się syn.

Morderca przesłuchany powtórnie przez sędziego śledczego w obecności oj-

ca nie umiał tym razem zaprzeczyć stawianym mu zarzutom i na swoje usprawiedliwienie podał, że zabójstwa dokonał z namowy kłusowników. Nędza do rozprawy przebywał w areszcie.

Na rozprawie morderca po okazaniu mu urwanej kieszeni i wezwania na jego imię, przyznał się do inkryminowanego mu czynu, wyjaśniając, że krytycznego dnia wracając przez las w stanie podchmielonym został zaczepiony przez Graczyka słowami:

— Stój! kto idzie! ręce do góry!  
Po tych słowach wy dobył rewolwer i celnym strzałem położył trupem gajowego. W ostatnim słowie prosił o łagodny wymiar kary.  
Głęboka rana na głowie i podrapania na twarzy świadczyły, że Graczyk przed śmiercią stoczył z mordercą zacięłą walkę. Dane te stwierdziła sekcja zwłok.

Sąd okręgowy w składzie: przewodniczący sędzia W. Sokółski, przy udziale sędziów: E. Janikiewicza i J. Wierzbickiego po wysłuchaniu wniosku prokuratora i obrońcy pod sąd ogłosił wyrok skazujący mordercę na dziesięć lat ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw; oskarżał prokurator Sieradzki; sekretarzował T. Janeczur.

## Zniżka w kinach dla CZŁONKÓW L. O. P. I P.

Na skutek starań zarządu komitetu L. O. P. i P. w Dąbrowie, członkowie tej instytucji korzystają we wszystkich kinach miejscowych z odpowiedniej niższej cen biletów. Zniżka polega na tem, iż każdy członek L. O. P. i P. kupując bilet tańszy, ma prawo zająć miejsce droższe, czyli kupując np. bilet na drugie miejsce, zajmuje krzesło w pierwszym rzędzie.

Zniżka stosowana jest w kinach: Kometa, Venus i Odeon, natomiast nie obejmuje narazie nowego kina Uciecha, z którym jeszcze nie porozumiano się w tej sprawie, a co nastąpi w dniach najbliższych.

Dzięki więc wprowadzeniu zniżki, każdy członek L. O. P. i P. składkę swą, w wysokości 50 gr. miesięcznie, rekomp-


suje sobie jednorazowym pójściem do kina, z czego wypływa prosty wniosek, iż wszyscy miłośnicy kina we własnym interesie winni być członkami L. O. P. i P.

× **Z TOW. SOKÓŁ W DĄBROWIE**. W poniedziałek, dn. 4 b. m. odbędzie się o godz. 5 popoł. w pierwszym, lub o godz. 4 w drugim terminie ogólne doroczne zebranie członków Tow. Sokół w Dąbrowie.

× **DRUGI ODDZIAŁ SZWALNI**. Katolicki Związek Polek w Dąbrowie, pragnąc dać możność korzystania jaknajwiększej ilości dziewcząt z nauki szycia i kroju, powiększa swą szwalnię wychowawczą, otwierając drugi równoległy oddział szwalni, gdzie przedewszystkiem uwzględniona będzie nauka szycia białej, haft białej i kolorowej

Wytwarzane całkowicie w kraju

Wytwarzane całkowicie w kraju



**Kaiserakarmelk**  
**Piersionce**  
z 3 jodłami

Znakomity środek ochronny  
organów oddechowych.

Zarazem jest to środek wytwarzający  
krew i pobudzający apetyt. Prawdziwe  
tylko z marką ochronną

**„3 JODŁY”**

Do nabycia we wszystkich aptekach i  
składach aptecznych i tam, gdzie reklama  
widoczna.

373 Przedstawicielstwo:  
H. Norymberski, Częstochowa, Aleja 38.

Praca 40 lat  
wyprobowa-  
wany nieza-  
wodnie sku-  
tkujący pre-  
parat.

## Włamanie do szkół i ujęcie włamywacza.

Policja sosnowiecka zawiadomiona została 28 ub. m. o dwóch włamaniach, dokonanych w nocy z 27 na 28 ub. m. do lokali miejscowych szkół, a mianowicie do gimnazjum im. B. Prusa i do szkoły powszechnej przy ul. Zytnej. W pierwszym wypadku złodziej dostał się do szkoły po wybiciu szyby, w drugim zaś wszedł przez okno do piwnicy, stąd zaś dostał się wyżej.

Tajemniczy złodziej poodrywał zamki u większości drzwi i szaf, połamali stoły, wysuwając szuflady. Ogółem w obu lokalach złodziej zniszczył kilkadziesiąt zamków. W gmachu gimnazjum złodziej skradł straszak, w szkole powszechnej skradł zaś 101 zł., stanowiące oszczędności działu oraz 6 chusteczek.

Policja, prowadząc dochodzenie, zawiadomiła o kradzieży również policję pobliskich miast. Na skutek tego w Krakowie zatrzymano podejrzanego osobnika, niejakiemu Piotrowskiemu Karola. Przy pijanym Piotrowskim znaleziono około 100 zł. w bilonie, pochodzące z kradzieży.

Przysłany do Sosnowca Piotrowski przyznał się w urzędzie śledczym do dokonania obu włamań. Do Sosnowca przyjechał on 27 ub. m. rano. Po dokonaniu kradzieży pojechał towarowym pociągiem do Katowic, stąd zaś udał się do Krakowa, gdzie go też zatrzymano. Aresztowanego złodzieja przekazano władzom sądowym.

× **SPRAWA GODZIN HANDLU**. Jak się dowiadujemy, sprawa uregulowania godzin handlu na terenie powiatu Będzińskiego zostanie wkrótce załatwiona. Starostwo wysłało już odpowiedni projekt do okręgowego inspektora pracy w Kielcach i po otrzymaniu stamtąd odpowiedzi, nowy rozkład godzin handlu będzie podany do publicznej wiadomości i tym sposobem bolączka ta zostanie wreszcie usunięta.

× **BILON BEZ OGRANICZEŃ**. Władze skarbowe przypomniały kasom urzędów państwowych, że przy wpłatach winny kasy urzędów państwowych przyjmować bilon srebrny i niklowy bez ograniczenia wysokości.

× **O ZMIANĘ NAZW ULIC**. Na piątkowym posiedzeniu zarządu Sosnowca, zarząd postanowił wystąpić do Rady miejskiej o zmianę nazwy ulicy Długiej, na ulicę im. Prezydenta Mościckiego. Postanowiono również przedłożyć Radzie miejskiej podanie sukcesorów Dietla, o przywrócenie nazwy ul. Dietlowskiej na odcinku od cerkwi do placu Kościuszki.

× **WALNE ZEBRANIE T. S. „VICTORIA”**. W niedzielę, dnia 3 marca r. b. o godz. 2 w I-szym terminie wgl. o godz. 3 popołudniu w II-gim terminie odbędzie się w Szkole Powszechnej imienia Adama Mickiewicza w Pogoni przy ul. Zytnej walne zebranie T. S. „Victoria”.

× **KONCESJONOWANA SZKOŁA** pisania na maszynach zawiadamia, iż wydane zaświadczenia o ukończeniu kursu nauki pisania na maszynach mogą być obecnie zamienione na oryginalne świadectwa. Zgłaszać należy się w księgarni „Polonia”, Sosnowiec, Hale „Rozwoju”. Tel. 5-36.

× **PRZYSPIESZENIE WKDRÓWKI PROTOKÓŁÓW POLICYJNYCH**. Władze policyjne wydały instrukcje dla komisariatów PP. w sprawie szybkiego załatwiania protokółów spisanych przez niższych funkcjonariuszy PP. Protokoły takie mają być natychmiast rozpatrywane przez kierowników komisariatów celem powzięcia decyzji o skutkach prawnych dla osób, których protokoły te były spisane.



## Zamiast weseliska

POST ZA... KRATĄ.

Na kolonji „Dziwiąty” pod Gołomą mieszkają niejaki Mańko Feliks, 26-letni młodzieniec, znany z dziwnego zamiłowania do cudzej własności, czyli, mówiąc po polsku, złodziej. Otóż jego sąsiad, ów miał na sąsiedniej kolonji „Zając” narzeczoną w osobie Wosztal Barbary. Stan narzeczeństwa trwał dłużej okres czasu, wreszcie Mańko widząc, że narzeczoną zaczyna traktować go coraz ozięblej, postanowił zakończyć życie kawalerskie i połączyć się na stałe ze swą ukochaną.

Decyzję swą zakomunikował narzeczonej, poczem podjął stosowne przygotowania. Najważniejszą rzeczą było zdobycie, oczywiście bez pieniędzy, odpowiedniej ilości jedła i picia na projektowane weselisko. W tym celu Mańko udał się w nocy na ul. Kr. Jadwigi w Dąbrowie, gdzie w dwóch jatkach zabrał dwie ćwierci mięsa, wagi 110 kg. Prawdopodobnie następnej nocy byłby w podobny sposób zaopatrzył się w wódkę, alieści przeszkodziła temu policja, która na skutek skargi poszkodowanych kupców wszczęła dochodzenie i mięso znalazła u znajomych Mańki, mianowicie u niejakej Zofji Urbańczyk i Apolonii Niewiadomskiej. Część mięsa już skonsumowano, resztę zwrócono właścicielom.

Jak ustalono, mięso to właściwie było już niepotrzebne, gdyż Mańko po zdobyciu go pokłócił się okropnie z narzeczoną i zerwał z nią wszelkie stosunki, a narzeczoną, być może, tylko na to czekała, gdyż następnego dnia miała już innego narzeczonego.

Obecnie Mańko, zamiast przy boku ukochanej, spędza czas za kratą.

× Z TARGOWICY ZWIERZĘCEJ W SOSNOWCU. W ubiegłym tygodniu spędzono na targowicy w Sosnowcu 2102 sztuki nierogacizny i 16 sztuk bydła. Za klg. żywej wagi płacono od 2.20 do 2.60 zł. Tendencja mocna.

× KOSZTOWNA LIBACJA KOLEJARZA. Pracownik kolejowy Połubiński Julian, zamieszkały w Sosnowcu przy ulicy Szczodrej 4, otrzymawszy w ub. piątek pensję, postanowił się zabawić. Aby temu przyjemniej spędzić czas zaprosił do towarzystwa wesolą dziewczynę, niejaka Zofję Krzak (Kuznica 17), poczem wspólnie udali się do restauracji w halach „Rozwoju”.

Co pito, jedzono i jak się bawiono o tem kronika policyjna milczy. Wiadomym jest tylko epilog tej libacji. Połubiński zgłosił się do komisariatu policji, gdzie złożył zawiadanie, że w czasie uczty towarzyszącej zabawie skradł mu 220 zł. Badana przez policję Krzak do zarzucanej jej kradzieży nie przyznała się.

× USIŁOWANIE SAMOBÓJSTWA. Młoda mężatka, 19-letnia Czesława Szewczyk, zamieszkała w Sosnowcu, przy ulicy Staropogońskiej 17, posprzeżawszy się onopodaj z mężem, napiła się w celu samobójczym esencji octowej. Młodociamej desperatce udzielono pierwszej pomocy na miejscu, poczem przewieziono ją na kurację do szpitala.

× Z GARAŻU. W nocy z 1 na 2 b. m. nieznani sprawcy oderwawszy kłódkę u drzwi dostali się do garażu urzędu pocztowego w Sosnowcu skąd skradli oponę i detkę od auta zarządu telefonów, wartości 700 zł. O kradzieży zawiadomiono policję.

## OFIARY

Złożyli ofiary bezpośrednio do Kasy Chrześc. Towarzystwa Dobroczynności w Sosnowcu:

Pracownicy Biura głównego Tow. Kopalni Sosnow. pozostałe od wieńca na trumnę s. p. Władysława Gumińskiego zł. 236.—

P. Stefanja Bittmanowa zamiast kwiatów na grób męża s. p. Kazimierza w dniu jego imienin zł. 15.—

## ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Wl. Sk...ski: Pyta się pan, jak się pisze po polsku: wiceprezydent czy viceprezydent. Oczywiście „wiceprezydent” bo w polskim alfabecie „v” nie używa się w zastosowaniu do wyrazów polskich lub epolszczonych.

## Bezrobocie w Zagłębiu

zmniejszyło się w ub. tygodniu o 158 osób.

W ub. tygodniu od 24 lutego do 2 b. m. bezrobocie w powiatach: Będzińskim, Zawierciańskim i Olkuskim zmniejszyło się w porównaniu z poprzednim okresem czasu o 158 osób. W ub. sobotę na powyższym terenie zamotowano 13008 bezrobotnych, w tem 684 bezrobotnych pracowników umysłowych.

Na dość znaczne zmniejszenie się bezrobocia w ub. tygodniu wpłynęło zatrudnienie bezrobotnych przez miejscowe zakłady pracy oraz wyjazdu na roboty do Francji. Przy ro-

botach publicznych w gminach miejskich i wiejskich było zatrudnionych 380 bezrobotnych, z czego w powiecie Będzińskim 330 osób i pow. Olkuskim 50. Przypuszczalna liczba częściowo bezrobotnych, zatrudnionych 5 dni w tygodniu wynosiła 700 osób.

Uprawnionych do pobierania zasiłków z Funduszu bezrobocia było 5651 osób, w tem 40 bezrobotnych pracowników umysłowych. Liczba pobierających zasiłki zwiększyła się w ub. tygodniu o 547 osób.

## ŻYCIE GOSPODARCZE.

### Projekt mieszkaniowy właścicieli nieruchomości.

Zarząd Związku Zrzeszeń własności nieruchomości w Polsce postanowił w sprawie reform zagadnienia mieszkaniowego złożyć Rządowi memoriał, którego wnioski ogólne są następujące:

Jesteśmy przeciwnikami przymusowej gospodarki mieszkaniowej. Twierdzimy kategorycznie, że gdziekolwiek została ona po wojnie zastosowana, im dłużej trwała, lub trwa, im bardziej rygorystycznie wprowadzona została w życie, tem wyniki jej są bardziej opłakane. Na wet tam, gdzie nie było zniszczenia wojennego, gdzie budownictwo społeczne rozwinięte zostało do imponujących rozmiarów, a gdzie jednocześnie zaznaczył się nie wzrost, ale przeciwnie, ubytek ludności, jak w Wiedniu, wywołała ona sztuczny głód mieszkaniowy, którego zaspokoić nie była w stanie. W Polsce w ciągu dziesięciolecia swego istnienia niewątpliwie pogorszyła ona w znacznej mierze stan sprawy mieszkaniowej.

Idea przymusowej gospodarki mieszkaniowej — zdaniem naszym — zbliżała i powinna być natychmiast zamknięta, jak to już w swoim czasie orzekła komisja doradców ekonomicznych z prof. Kemmererem na czele.

Pozostaje droga budzenia inicjatywy prywatnej i przyciągnięcia kapitału prywatnego do budownictwa. Jednakże, w istniejących warunkach ekonomicznych i ustawodawczych, droga ta do natychmiastowego zastosowania jest zamknięta. Sprawa mieszkaniowa w oderwaniu od całokształtu naszego ustroju gospodarczego rozwiązać się nie da. Rozwiązanie jej w dzisiejszych warunkach równa się rozwiązaniu kwadratury koła. Wymaga ono gruntownej rewizji usta-

wodawstwa mieszkaniowego, budowlanego i socjalnego i przygotowania takich warunków gospodarczych i ustawodawczych, któreby rozwiązanie jej, oparte na niewzruszonych kanonach ekonomii, umożliwiły.

W tym celu, jak to już wielokrotnie w memoriałach do Rządu zaznaczaliśmy, pożądane byłoby utworzenie przy Komitecie ekonomicznym Rady ministrów — Rady mieszkaniowej, jako ciała doradczego, któreby ustaliło wytyczne rozwiązania sprawy mieszkaniowej. Do Rady takiej wejść powinni wybitni ekonomiści, finansisci, prawnicy i technicy, zwłaszcza ci, którzy nad rozwiązaniem sprawy mieszkaniowej już pracowali i są do objęcia jej całokształtu odpowiedniego przygotowani, oraz przedstawiciele organizacji własności nieruchomości miejskiej.

Po rozważeniu i przyjęciu wytycznych rozwiązania sprawy mieszkaniowej, Rada mieszkaniowa opracować powinna: statystykę mieszkaniową, podstawy polityki mieszkaniowej, sposoby finansowania budownictwa, podstawy polityki budowlanej, zakres udziału w akcji budownictwa zarówno państwa, jak i samorządu oraz inicjatywy prywatnej, nieodwołalne zmiany w istniejącym prawodawstwie i t. p.

Wówczas dopiero skonstruować będzie można plan budowy, obliczony na krótki lub dłuższy okres czasu, a wiedzący do rozwiązania tego niezmiennie trudnego, a tak palącego zagadnienia.

Głos ten podajemy dla zobrazowania istniejących dziś poglądów na domiosłe zagadnienie mieszkaniowe.

## Kronika gospodarcza.

PORTFEL WEKSLOWY I OBIEG BANKNOTÓW KURCZĄ SIĘ. Według opublikowanego ostatnio bilansu dekadowego Banku Polskiego zapasy kruszców naszej instytucji emisyjnej przedstawiały według stanu z dnia 20 lutego b. r. wartość 622.217.275 zł., pieniędzy zaś i należności zagranicznych było w kasach B. P. ca 536.244.846 zł., czyli rezerwy kruszcowo - walutowe złotego wynosiły 1.158.462.121 zł. W porównaniu ze stanem w pierwszej dekadzie b. m. wykazuje bilans pewien spadek o 1.576.101 złotych.

Silnie natomiast zmniejszyły się zapasy walut niezaliczonych do pokrycia, gdyż bilans wykazuje ubytek 9 milionów zł. Zmniejszył się również pokazanie portfela wekslowego o blisko 10 milj. zł. do 640.855.820 złotych. Obieg biletów bankowych wynosił z końcem drugiej dekady b. m. 1.157.847.450 złotych.

Według stanu rachunków z dnia 31.12.1928 zapasy kruszców wynosiły 621.571.000 zł. Widzimy więc lekki wzrost rezerw kruszczowych. Wartość zapasu dewiz zaliczonych do pokrycia wynosiła z początkiem b. r. 527 milj. zł. I tu zaznaczył się wzrost. Natomiast stan portfela wekslowego nie wykazuje żadnych zmian, gdyż w omawianym okresie czasu wynosił podobnie jak dziś 640 milj. zł.

Najsilniejsze zmiany wystąpiły w obiegu biletów bankowych. Z początkiem b. r. znajdowało się w obiegu banknotów na sumę 1.295.349.000 zł. t. j. o 137.502 milj. zł. więcej, niż w dniu 20 bm.

LUKSUSOWY EKSPRES WARSZAWA-WŁADYŃSTOK. Prowadzone są pertraktacje z zarządem kolei Z. S. R. R. w sprawie przedłużenia pociągu międzynarodowego Paryż — Warszawa — Moskwa na Władywostok. Połączenie Warszawa — Władywostok będzie miało tylko ekspres luksusowy.

PRZELADUNEK WĘGLA W GDANSKU I W GDYNI. Przeladunek węgla eksportowego na statki w portach odbywa się coraz sprawniej. W dniu 27 bm. przeladowano na statki w Gdańsku i w Gdyni 6.206 ton węgla

PRZY ZWAPNIENIU NACZYŃ KRWIOWOŚNYCH, MÓZGU I SERCA, używając codziennie małą ilość naturalnej wody gorzkiej. Franciszka Józefa osiąga się łatwe wyczerpienie. Wybitni profesorzy kierownicy klinik chorób wewnętrznych nawet u ludzi z porażeniem połowy ciała, osiągnęli za pomocą wody Franciszka Józefa doskonały skutek w funkcjach trawienia. Zadać w apt. i dr. 1244

## Kronika Zawiercia.

× KÓŁKO ROLNICZE W KOZIEGŁÓWKACH. Przed kilku dniami pisaliśmy o żytecznych kursach dla rolników w Koziegłówkach, zorganizowanych przez Sejmik zawierciański. W dalszym ciągu kursy te przyczyniły się do zorganizowania kółka rolniczego w Koziegłówkach. Na zebranie zwołane w tym celu przybył referent rolniczy z Sejmiku p. Wł. Stociński. Po dyskusji zapisało się na członków 55 osób. W skład zarządu weszły następujące osoby: prezes p. Marcin Sosnowski, zastępca p. Fr. Oleksiak, sekretarz kierownik szkoły p. Fr. Sikorski, skarbnik p. Leon Dziuk, gospodarz p. Jan Musiałik i członkowie: ks. prefekt Wł. Derbis i p. Józef Frączek. Na zastępców powołano p. J. Kozaka i p. J. Musiałika. Do komisji rewizyjnej weszli: ks. kanonik Piotr Czerna, p. B. Hrut i p. J. Rutka. Na zakończenie uchwalono zbierać się w każdą pierwszą niedzielę po 15 każdego miesiąca.

× DZISIEJSZE PRZEDSTAWIENIE Staraniem Stowarzyszenia młodzieży polskiej w Zawierciu dzisiaj w sali Domu ludowego T. A. Z. zostanie odegrana wesoła 3-aktowa komedia Ruszkowskiego i Abramowicza pt. „Teść”. Początek przedstawienia o 7-ej wieczorem. W czasie antraktyw przygrywać będzie orkiestra pod batutą p. Lehmana. Komedię wystawiono pod łaskawym kierownictwem pp. Małachowskich.

× ODRACZANIE SŁUŻBY WOJSKOWEJ. Ze starostwa komunikują nam, że wszelkie instytucje wojskowe otrzymują niewłaściwie skierowywane podania o odroczenie służby wojsk. jedynych żywicieli rodzin itd. Z podań tych wiadać niejednokrotnie, że redagowane są przez jednych i tych samych pokatnych doradców, wykorzystujących nieświadomość petentów. Wyjaśnia się, że wszystkie kompetencje w tych sprawach posiadają urzędy administracji ogólnej, do których też należy podania takie kierować.

× PRZY PIERWSZYM, jak zwykle, panował szczególnie wesoły nastrój, w rezultacie którego sporządziła policja protokół za opilstwo Zygmunta Słęzakowi z Włodowic, Tymoteuszowi Gorczyńskiemu i Józefowi Zawadzkiemu z Zawiercia.

## Kobieta-sędzią

W SĄDZIE DLA NIELETNICH.

P. Wanda Grabińska została mianowana asesorem przy sądzie dla nieletnich w Warszawie. Jest to pierwszy wypadek w Polsce powierzenia kobiecie funkcji sędziowskich. P. Grabińska obejmuje odpowiedzialne stanowisko sędziego przy sądzie dla nieletnich. Decyzja powyższa stanowi poważny krok naprzód w dziedzinie pełnego równouprawnienia kobiet.

## Projekt ustawy

O OBRODZIE WĘGLEM.

Donoszą z Warszawy, że Rząd przystąpił do opracowania projektu ustawy, upoważniającej go do wydawania pewnych zarządzeń w zakresie obrotu węglem.

Ustawa ta miałaby na celu nadanie właściwym władzom pełnomocnictw w zakresie handlu węglem, na wypadek klęsk żywiołowych lub strajku itp.

## Kaprysy natury

WE LWOWIE.

Dnia 28 lutego r. b. zamotowano we Lwowie ciekawe zjawisko: o godz. 3-ej nad ranem temperatura wynosiła plus 7 stopni C. (powyżej zera), a w 5 godzin później t. j. o godz. 8-ej rano termometr wskazywał minus 10 stopni C. Przez cały ten czas trwała śnieżnica. W ciągu 5-ciu godzin temperatura wykazała 17 stopni różnicy.

## GDY BUDZIK SPÓZNIĄ SIĘ...

Stary budzik zleciał nagle ze ściany i z całą siłą uderzył na stojącą obok kanapę, rozlatując się na drobne kawałki. Małżonka, która przed chwilą wstała z kanapy z poobiedniej drzemki, woła:

— Co za szczeniaki! Gdybym była pięć minut dłużej leżała, byłby mnie niechybnie budzik zabił.

— Tak, tak — odpowiada na to mąż — ja zawsze przecież narzekałem, że ten przeklęty zegar spóźnia się...



**POTOKOL** 100%  
TŁUSZCZ  
ROSLINNY

otrzymał ze względu na wysmienity gatunek  
srebrny medal na Wystawie Gospodarczo-Spoży-  
wczej w Katowicach.

## Niemowlę W PŁONĄCYM PIECU.

W Piotrkowie w jednym z domów fabrycznych pracowała jako służąca Zofia S. Uroda młodej dziewczyny zwróciła uwagę jej chlebobawcy, który skorzystawszy z tego, że S. była w trudnych warunkach materialnych i z ciężkiej swej pracy musiała utrzymywać chorą matkę postawił pewnego razu alternatywę, iż albo mu ulegnie, albo zostanie pozbawiona pracy.

Dziewczyna uległa, rezultaty nie kazały czekać zbyt długo. Gdy przyszedł krytyczny dzień służąca odbyła poród w piwnicy, poczem zawięła dziecko w papier i ukryła pod sienią. Nad ranem napaliła jak zwykłe w piecu i dziecko swe rzuciła w płomienie.

Straszny ten fakt nie uszedł jednak uwagi jej koleżanek. Wkrótce na miejscu zbrodni zjawili się policjanci i uwięzioną dziewczynę aresztowali.

Wstrząsający czyn dziewczyny z Piotrkowa, która nie mogąc wychowywać dziecka w tak straszny sposób pozbawiła go życia musi przejąć grozą. Wyrocznia matka pomiesie zasłużoną karę.

## Masowe zaczadzenie W TEATRZE CZĘSTOCHOWSKIM.

Podczas przedstawienia w teatrze częstochowskim publiczność uległa masowemu zatruciu. Liczne osoby, znajdujące się na sali, dostawały silnych mdłości i musiały opuścić salę. Ten sam objaw, noszący wszelkie cechy zatrucia, zaobserwowano również wśród aktorów. Przedstawienie przerwano. Dwie aktorki ciężko zaniemogły, jedno zaś dziecko walczyło ze śmiercią. Według pierwszych dochodzeń policyjnych zdaje się, że zachodzi tu wypadek masowego zaczadzenia.

## Przybory do golenia Wyborowe brzytwy

wszelkie przybory dla fryzjerów  
w Składzie Fabr. T-wa „SILA”  
w Sosnowcu, ul. Kościelna.

U nas otrzymuje się brzytwę,  
którą golenie staje się przyjemnością.

1259

ARMSTRONG LIVINGSTONE.

## Wbrew oczywistości.

PRZEKŁAD AUTORYZOWANY MARJI BOGDANI.

30)

— Pan ma zupełną słuszość, panie dyrektorze

— A teraz — skoro pan uznał bezpodstawność hipotezy o morderstwie, a wierzę, że tak się stało, może nam pan powie, jak się przedstawiają pańskie dalsze plany?

— Chciałbym przekonać samego siebie, pana i pannę Gray, że zachodzi tu jedynie wypadek samobójstwa! Kradzież pieniędzy stanowi dostateczny motyw, ale pragnąłbym jeszcze dowiedzieć się, co Gray mógł z niemi zrobić? Jeżeli wykaże, na co wydał tak wielką sumę, wówczas będziemy mogli stwierdzić, że to on ją sobie przywłaszczył.

— Wielkie nieba! Czy pan przypuszcza, że ja je skradłem, czy pan Fergusson? Oczywiście, że Gray je zabrał! Niemniej — popieram pański zamiar szukania dowodów, ponieważ panny Gray nie można przekonać w inny sposób. Czy pan powiedział jej już o malwersacji?

— Nie. Wolalbym poczekać, póki nie będę mógł przedstawić jej całokształtu faktów!

Od poniedziałku 25 do niedzieli 3 marca rb.  
Największy film w realizacji słynnego reżysera W. TURZANSKIEGO

## WOŁGA, WOŁGA...

Przepiękny dramat w 12 aktach na tle romantycznych dziejów  
STIENKI ROZINA. W rolach głównych:

Męski  
RUDOLF KLEIN ROGGE

i uroczą  
LILIAN ISAL DAVIS

NADTO:

NAD PROGRAM! NA SCENIE PIERWSZY RAZ W BĘDZINIE

LOLA MONTERO

WYSTĘP WŁOSKIEJ GWIAZDY TANECZNEJ.

## Straszną walką z białym żywiołem

### Nadludzki wysiłek kolejowców i robotników.

Straszną katastrofą mrozów i śnieży, jaka przez dwa tygodnie szalała nad Wschodnią Małopolską, pozostawiła po sobie wspomnienie strasnej walki, jaką władze kolejowe stoczyły z białym żywiołem.

Szczególnie dała się, we znaki szalona zamieć śnieżna.

Zmiana kierunku wiatrów spowodowała, że zapory śnieżne, umieszczone wzdłuż torów kolejowych na podstawie długoletniego doświadczenia, zamieć śnieżną prawie ominęła, a natomiast zasypana przestrzeń, na których prawie nigdy zasp nie było.

Trzeba więc było na gwałt budować nowe zapory, a gdy wobec trudności dojazdu do tych miejsc nie można było dowieźć potrzebnego materiału drzewnego, trzeba się było uciekać do budowy zapór z utłaczanego w wysokie ściany śniegu.

Była to praca ponad ludzkie siły, praca istotnie szczytowa, skoro się zważy, że niska temperatura czyniła śnieg tak sypkim, iż każdą odrzuconą łopatę śniegu zawracał wicher na pierwotne miejsce.

Stąd bardzo często się zdarzało, że dana przestrzeń, z największym trudem i mozolem oczyszczona, po której już przepuszczono pociąg, była niemal w oczach ponownie zasypana i całą pracę trzeba było zaczynać nanowo. Wiele odcinków musiano w ten sposób kilkakrotnie na nowo oczyszczać.

Budowa zapór śnieżnych postępowała zatem bardzo powoli naprzód, a przecie — dzięki sprężystemu i osobistemu kierownictwu doświadczonych inżynierów, kontrolerów, zawiadowców, torowych i niezmordowanej pracy robotników, budowano w ciągu dnia do 2 kilometrów takich zapór.

W dyrekcji kolejowej pozostał tylko prezes i naczelnicy wydziałów: drogowego, trakcyjnego i ruchu, którzy — jak sztab generalny w czasie wojny, pracowali na zmianę dzień i noc, odbierając raporty telefoniczne i telegraficzne oraz wydając dalsze zarządzenia. Reszta personelu tych wydziałów, oraz inżynierów

wie sekcjami wraz z całym aparatem ludzi i materiałów, pracowała dzień i noc nad przywróceniem ruchu pociągów. Prócz tego ustawiono specjalne komisje z delegatów wspomnianych wydziałów, które pełniły również bez przerwy służbę łącznikową.

Ale nieokielzany żywioł jakby drwił sobie z człowieka. Kilkometrowe przestrzenie były zasypane śniegiem do wysokości 7 metrów. Te trzeba było przebijać plugami, doczepianymi z tyłu i z przodu do parowozów, a zadanie to nie było łatwe. Całą długość każdej zasypy trzeba było co kilka metrów dzielić przerwami t. j. robić ręczne wykopy. Dopiero na teren, w ten sposób przygotowany, mogły wjeżdżać parowozy z plugami, które miały śnieg na boki rozsypać.

Mimo tych ułatwień plug nieraz wyskoczył z szyn. Więc nowa bardzo ciężka praca podnoszenia pluga i ustawiania go z powrotem na szynach. To też oczyszczenie przestrzeni 14 klm. między Lwowem a Barszczowicami, przy bardzo wielkiej ilości robotników spotrzebowano trzy dni. Był to nadludzki wprost wysiłek kolejowców i robotników doraznie przyjętych.

W okręgu lwowskim pracowało przy zaspach 14.000 robotników, zle odżywionych i zle odzianych, stąd nie dziwiło, że i siły im niejednokrotnie nie dopisywały. Gorzej było w czasie najsilniejszych mrozów, bo wtedy nie tylko robotnika cywilnego, ale nawet żołnierzy, również na takie zimna nieodpowiednio umundurowanych, nie można było do pracy użyć.

Wskutek ciężkich warunków atmosferycznych w dyrekcji lwowskiej było 40 proc. personelu maszynowego chorym. Pozostała reszta musiała pracować w dwóchmasób. Wspomnieć trzeba o nadzwyczajnym poświęceniu personelu technicznego, który pomimo złego stanu zdrowia pozostał na posterunku, byle tylko jak najszybciej podołać ciężkiemu zadaniu.

Przy rozbijaniu zatorów śnieżnych między Lwowem a Tarnopolem pracowa

Dziś w niedzielę, dnia 3-go marca r. b.  
o godzinie 16-ej odbędzie się

## ogólne zebranie

CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI MIESZKANIO-  
WEJ „DOM WŁASNY”

w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Sosnowcu.

Ze względu na ważność omawianych spraw jest niezbędnym przybycie wszystkich członków Spółdzielni.

ZARZĄD.

no bez przerwy dzień i noc przez 5 dni, w zimnie i głodzie, bo nawet wielkie trudności następczo dostawianie chociażby najprymitywniejszej strawy. Pracą tą kierowali nie młodzi urzędnicy lecz inżynierowie i funkcjonariusze, osiwiiali w służbie kolejowej i posiadający w tej służbie wielkie doświadczenie.

## Czem się upijają

RÓŻNE LUDY.

Nie bez przyczyny wódka uzyskała nazwę „wody życia” — aqua vitae — okowita. Swem odurzającym działaniem na organizm, wywołuje ona spotęgowane poczucie życia, pozwala zapominać o jego troskach. Nic więc dziwnego, że ludy cywilizowane, znające szkodliwość alkoholu, nie mogą jednak zerwać z nim ostatecznie. Tembardziej przywiązani do różnego rodzaju narkotyków są ludy pierwotne. Wyrabiają one napoje odurzające z najróżnorodniejszych roślin. Naprzykład na wyspach Polinezji otrzymuje się wyskok z korzeni krzewu pieprzowego. Murzyni upijają się piwem „pombe”, zaś w Ameryce Północnej mocne wino wyrabiane są z klonu cukrowego.

## Pies Karola IV

ODKRYWCĄ KARLSBADU.

Słynna na cały świat miejscowość kuracyjna Karlsbad, z czechosłowackiej obecnie zwana Karlovy Vary, oddawna cieszy się ustatą renomą. Mało kto jednak z licznie odwiedzających tę miejscowość kuracyjnych wie, że Karlsbad vel Karlovy Vary odkryte zostały przez... psa. A jednak tak jest, przynajmniej o ile wierzyć zachowanemu do dziś podaniu. Rzecz się tak miała: Karol IV, zapalony myśliwy, ścigał ze swym ulubionym psem rączego jelenia. W pewnej chwili jeleni, pędzący na oślep przed siebie, przesadził głęboki parów i uszedł pogoni, pies zaś, który rzucił się za jeleniem, wpadł w parów. Chcąc ratować swego ulubieńca, który załasnem szczeniem przywoływał swego pana, Karol IV zszedł uboczną drogą do parowu i wtedy dopiero przekonał się, że w głębi parowu bije gorące źródło, w które właśnie zwałił się biedny pies, odnosząc bolesne poparzenia. Zainteresowany odkryciem tą drogą źródłem gorącym, Karol IV nakazał zbadać go i wkrótce przekonano się o wspaniałych właściwościach leczniczych wód tych, dokoła których powstało potem uzdrowisko, nazwane Karlsbadem.

— Niech tak będzie. Ale, prawda. Mam dla pana ciekawą wiadomość, byłbym o niej zupełnie zapominał przez tę pańską fantastyczną hipotezę! Ktoś włamał się dziś w nocy do domu panny Gray.

— Dobry Boże! Czy nie się jej nie stało?

— Zupełnie nic; spała doskonale i dopiero rano spostrzegła kradzież. Włamywacz — jakiś móżyczyna oczywiście — ograbił jej biurczko, stojące w frontowym pokoju; szukał zapewne pieniędzy. Nic nie znalazł, zabrał jednak część starego rodzinnego srebra z jadalni. Ostrzegałem ją niejednokrotnie, by je oddała do banku na przechowanie, nalegałem nawet usilnie, zwłaszcza od czasu, gdy zaczęła się u nas epidemia włamań, którą „Sztandar” zowie „rodzimą falą zbrodni”.

— W jaki sposób opryszek wszedł do domu?

— Czy pan pamięta krzak bzu pod oknem saloniku? Daje on doskonałą osłonę każdemu, kto chce wyważyć okno. Dziś rano stwierdzono, że złodziej wyciął w szybie nieduży otwór, tuż koło klamki, którą potem spokojnie otworzył.

— Jakiś doświadczony opryszek! A co policja mówi o tem?

— Hm! — Rossiter wzruszył ramionami. — Widziałem się dziś z sierżantem Caseyem. Zająłem się tą sprawą odrazu, gdy Janina mi o niej doniosła. Casey nie ma kwalifikacji do prowadzenia podobnych spraw! Stwierdził jedynie, że ślady stóp, znalezione pod oknem, są podobne do odcisków zostawionych przez złoczyńcę, który popełnił poprzednie rabunki!

— Więc te włamania są dziełem jednego człowieka?

— Tak utrzymuje policja. Nie może jednak znaleźć właściciela tych butów i sądzę, że nie znajdzie go nigdy, o ile nie sprowadzi jakiegoś inteligentnego agenta z Nowego Jorku! Oświadczyłem to dziś rano Caseyowi, który zareagował na moją uwagę niezbyt grzecznie — stosunkowo oczywiście, powiedział jednak dość, by mnie skłonić do milczenia!

— Tak. Wszystko świadczy, że na barki panny Janiny spada więcej cierpienia niż unieść jest zdolna! Nie powinna mieszkać sama w tym domu.

— Mówiłem już z nią o tem przed trzema dniami, ale dopiero teraz dała się przekonać! Zamknijmy dom, a ona zamieszka tymczasem w pensjonacie, póki nie poweźmie jakiegoś planu co do swej przyszłości.

— To bardzo rozsądne postanowienie. Ale muszę już iść, o ile pan nie ma mi jeszcze czegoś do powiedzenia.

— Nie, wyjąwszy chyba rady, aby pan nie tracił czasu na próżno i nie starał się przetworzyć oczywistego faktu samobójstwa w urojone morderstwo! Czy, jadąc na śniadanie, mam wstąpić po pana?

— Nie, dziękuję, chyba nie! Myślę, że będę bardzo zajęty i że zjem cokolwiek na mieście!

— Jak pan woli. Proszę powiedzieć pannie Gray, że beda u niej dziś po południu.

(D. c. n.)



**Sport zimowy-  
to uciecha**

Młodzi i starzy zasilają swe zdrowie pogodnym i czystym powietrzem zimowym, a piękne, barwne i ciepłe ubiory wełniane chronią ich od zaziębienia. Te miękkie i delikatne materje wymagają specjalnie troskliwego obchodzenia się niemi, ażeby nie zniszczyły się za prędko. — Czyścić je poleca się tylko czystym i łagodnym mydłem „Kollontay”, znak ochronny „pralka”, które należy postrugać w płatki i rozpuścić w letniej wodzie. Taki roztwór mydłany usuwa szybko wszelki brud bez ujemnego wpływu na kolor, a tkanina pozostaje miękka i nie kurczy się. Używać mydła „Kollontay” jest zawsze korzystniej niż jakieś mieszanki sodu, bo co nie szkodzi skórze ludzkiej, to i wełnie szkodzić nie może.

**Mydło  
KOLLONTAY**

1266

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927.  
Łaziepcza: A. M. Redlitz. Będzin Kollontaj 34.

## Przedsiębiorstwo robót BLACHARSKO - DEKARSKICH

# A. Flugrat

Sosnowiec, ul. Małachowskiego 28.

### WYKONYWA:

Krycie dachu blachą, dachówką, papą i smołowaniem jak również konserwacje dachów z własnego lub powierzonego materiału, oraz wszelkie roboty w zakresie blacharstwa wchodzące. POSIADA RÓWNIEŻ NA SKŁADZIE: wanny, naziadówki, latarnie powozowe, polewaczki, kosze do węgla etc. CENY NISKIE.

## „INFORMATOR”

### BIURO WINDYKACYJNO-INKASOWE

SOSNOWIEC, 3-go maja 23 (Hotel Victorja) tel. 10-25

Załatwia windykacje z weksli protestowanych i nieprotestowanych, krajowych i zagranicznych oraz tytułów wykonawczych.

SPRAWY ZAŁATWIA SZYBKO I UMIEJĘTNIE.

1268

Honorarium pobiera po załatwieniu.

Na zasadzie Rozporządzenia Wykonawczego Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 433) zawiadamiam, że prelm-narz Powiatowego Związku Komunalnego powiatu Zawierciańskiego na rok budżetowy 1929/30 jest wyłożony do publicznej wiadomości w Sekretaracie Wydziału Powiatowego Sejmiku Zawierciańskiego na czas od 4 do 11 marca 1929 roku.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego  
STAROSTA:

(—) Cz. Kowalski.

1232

**WŁOSY** wypa-  
danie, lupież, łysienie  
usuwa „Esencja  
Chinowo - Camielo-  
wa” i „Mydło Chi-  
nowo - Camielowe”  
(z Kogutkiem)  
Sprzedają apteki  
i składy apteczne.  
Główny skład Ap-  
teki Gaseckiego,  
ul. Freta Nr. 16.  
5277

## Podziękowanie.

Za okazaną troskliwość w czasie ope-  
racji i podczas całego przebiegu choro-  
by córki naszej Marii, serdeczne po-  
dziękowanie W-nym Panom Doktorom  
Jankowskiemu, Bieńkowskiemu, Gu-  
zowskiemu, Asystentkom, Felczerowi  
i pielęgniarkom szpitala Hr. Renard w  
Sosnowcu składają

1266

ST. J. SMOROWSCY.

Sala Tow. „Lutnia” Warszawska 22.

NA OGÓLNE ŻYCZENIE  
SZKOŁA TAŃCÓW  
NINY GICHONIOWEJ

urządza jeszcze jeden

## kurs tańców

Wpisy dziś od godz. 6 ej, a także w  
Składzie materiałów piśmiennych WP.

Czechowskiego, 3 Maja 8, tel. 8-24.

Pierwsza lekcja 7 marca o godz. 8-ej.

Dziś i każdej niedzieli od godz. 8ej

ĆWICZENIA TANECZNE.

dla wszystkich kólek i gości wprowa-  
dzonych.

1256



### OSTRZEŻENIE.

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, na-  
leży przy kupnie akcentować, wyraźnie  
żądać oryginalnych proszków z „KOGUT-  
KIEM” Gaseckiego, znanych od lat trzy  
dziesiąt — Zwracajcie uwagę i odrzucajcie  
UPORNIŻLIWE polecanie naśladowstwa  
w podobnym do naszego opakowania



### Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Zio-  
ła” z marką „Kogut”  
są stosowane przy cho-  
robach żołądka, k i s z e k,  
obstrukcji, kamieni żół-  
ciowych. — „Szwajcarskie  
Gorzkie Zioła” z naturalnym łagodnym  
sioziem przeciwszczepającym, ułatwiają-  
cym funkcje organów trawienia, działa-  
jącym przeciwko otłuszczeniu. Sprzedają ap-  
teki i składy apteczne

## GIEŁDA PRACY

Wolne miejsca na dzień 4 marca 1929 r.  
Kandydatów do Policji Państwowej na wy-  
jazd — 10.  
Agentów handlowych — 4.  
Gisierów na roboty kanalizacyjne, wodo-  
ciągowe i hertowe — 5.  
Kolarzy wykwalifikowanych w miej-  
scu — 3.  
Slusarz maszynowy — 1.  
Slusarz wykwalifikowany do remontu ma-  
szyn — 1.  
Pomocników kowalskich — 2  
Kamieniarzy górników — 10.  
Furmanów — 2.  
Chłopców do różnych robót — 3.  
Robotników niewykwalifikowanych — 37.  
Służby domowej kobiet — 15.  
W ub. dniu Zakłady Pracy zgłosiły 11  
wolnych miejsc, PUPP. skierował do pracy  
30 osób.

## CZYTELNIĘ

najwykwintniejszą posada  
tylko księgarnia „POLONJA”  
Sosnowiec, Hale „Rozwoju”  
262 Tel. 5-36

## KSIAŻKI

szkolne i powieściowe kupuje  
i sprzedaje Księgarnia  
POLONIA

SOSNOWIEC, HALE „ROZWOJU”

Tel. 5-36.

1258

D Szanownych Czytelników  
gazety „Kurier Zachodni”.

## Korzystajcie ze swych praw.

Zobowiązaliśmy się sprzedawać Czytelni-  
kom „Kurjera Zachodniego” nasze po-  
wszechnie znane radjoodbiorniki po cenach  
niższych i na specjalnie dogodnych warun-  
kach.

Kto jeszcze z Czytelników „Kurjera Za-  
chodniego” nie posiada radjoodbiornika, po-  
winién natychmiast do nas zwrócić się z za-  
mówieniem (załączysz poniższy kupon).  
Instalacje przeprowadzamy na miejscu u  
klienta bezpłatnie przez naszych specjali-  
stów monterów.

Za przejazd na miejsce do klienta i uru-  
chomienie aparatu, nie liczymy żadnych do-  
datkowych kosztów.

Nasze odbiorniki, dzięki niżej wyszczegół-  
uionym zaletom, wyparły z rynku prawie  
wszystkie inne typy, gdyż odznaczają się  
przedewszystkiem dużym zasięgiem, wielką  
selektywnością, czystym odbiorem, ogromną  
siłą dźwięku, precyzją i prostą manipulacją  
przy strojeniu, zbudowane p-g najnowszych  
doskonałych schematów, z pierwszorzęd-  
nych części (bez wymiennych cewek) w ele-  
gantkich skrzynkach mahoniowych i o este-  
tycznym wyglądzie.

Polecamy nasz typ RL5, który odbiera  
większość stacyj europejskich na słuchawki  
oraz na głośnik.

Komplet składający się z 5-lampowego od-  
biornika, 2 lamp oszczędnościowych i 1 lam-  
py głośnikowej, Philipsa, akumulatora 4  
volt: baterji anodowej 100 volt, 1 słucha-  
wek i kompletnego materiału antenowego,  
głośnika Philipsa 2016 (lub innego głośnika  
pierwszorzędnej marki), odznaczający się  
nieodległą czystością i naturalnością  
dźwięku, za ulgową cenę zł. 480.

Pierwszą ratę zł. 80 (zaliczka) wpłaca się  
przy zamówieniu, a pozostałe zaś 8 rat  
miesięcznych po zł. 50.

Dla odbioru nadzwyczaj głośnego poleca-  
my 4-lamp. Neutrovox, znakomity na krót-  
kie i długie fale stacyj europejskich na  
głośnik.

Ulgowa cena za komplet, jak powyżej wy-  
szczególnione (z dodatkiem jeszcze 1 lam-  
py głośnikowej i anodowej baterji na 120  
volt) wynosi zł. 725.

Warunki ulgowe: Pierwsza wpłata zł. 140,  
pozostała należność na 9 rat miesięcznych  
po zł. 65.

Dla publicznych audycyji bardzo dużych  
sal, stowarzyszeń, szkół, klubów itp. pole-  
camy kompletny 5-cio lampowy Neutrovox  
z dużym beztrubowym głośnikiem PHILIPS  
2014, lub najlepszym trubowym (cały niklo-  
wy) Dr. NESPERA za zł. 900, płatne: pierw-  
szą ratą zł. 200, pozostałe na 10 rat mie-  
siecznych po zł. 70.

Za sprawne działanie naszych odbiorni-  
ków wydajemy piśmienną gwarancję na  
przeciąg 5 lat.

Za najważniejszą gwarancję służyć może  
to, że przy zamówieniu Sz. klient przysyła  
nam tylko pierwszą ratę, a pozostałe zobow-  
iązania wydaje osobście u siebie na miej-  
scu naszemu monterowi po zainstalowaniu  
i uruchomieniu aparatu.

Za zainstalowanie przez nas odbiorniki o-  
trzymujemy stale polecające listy i podzię-  
kowania, lecz z braku miejsca nie podaje-  
my w niniejszym ogłoszeniu.

Przy zamówieniu należy przysłać pierw-  
szą wpłatę przekazem pocztowym (lub do  
P. K. O. za Nr. 95-16), a w liście oddzielnym  
zamówienie z podaniem szczegółów mar-  
szruty dla wyjeżdżającego montera, t. j.  
ostatnią stację kolejową oraz wyciąć i za-  
łączyć poniższy kupon.

### ADRES:

Zakłady Radjotechniczne

RADJO LUBICZ — WARSZAWA  
Marszałkowska 104. — — — Telef. 279-01.  
(konto czek. P. K. O. 95-16).

### Kupon Nr. 1115.

Kupon niniejszy upoważnia na kupno ra-  
diodiodbiornika w firmie Radio - Lubicz na  
specjalnych dogodnych warunkach czytel-  
nikowi „Kurjera Zachodniego”.  
Imię i nazwisko . . . . .  
Adres i nazwisko . . . . .  
Zamówienie . . . . .

Uwaga. Życzącym sobie uruchomić aparat  
osobście (bez naszego montera) wysyłamy  
zamówienie pocztą bez dopłaty w specjal-  
nym opakowaniu i przyjmujemy całkowitą  
odpowiedzialność za dostawę. 1079

## Koncesjonowana szkoła

PISANIA NA MASZYNACH

czynna codziennie  
od godz. 8-ej rano do godz. 8-ej wiecz.  
Wpisy i informacje w księgarni „Polonia”  
Sosnowiec, Hale „Rozwoju”. Tel. 5-36.

Dwumiesięczny kurs zł. 40 płatny w ratach.  
Po ukończeniu świadectwo.  
4 MARCA NOWY KURS.

**GITARY  
MANDOLINY  
SKRZYPCE**

najtaniej w księgarni „POLONJA”  
Sosnowiec, Hale „Rozwoju”

Okazyjnie 200 książek powieściowych  
do sprzedania 126

NA RATY.



## KINO „ZAGŁĘBIE”

cawnie!  
ino-teatr „Udziałowy”Od czwartku  
28 lutego r. b.

## Z „RAJU” BOLSZEWICKIEGO

Potężny dramat w 10 aktach.

W roli głównej OLGA CZECHOWA.

SUPPERFILM! Od środy 27-go lutego do 3-go marca.

## „KOBIEȚA NA TORTURACH”

Dramat erotyczny w 12-tu aktach. — W rolach głównych 3 siły arty-  
styczne LILI DAMITA, VIVIAN GIBSON i W. GAJDAROW.ANONSI WROTCIE NAJPIĘKNIEJ-  
SZY FILM POLSKI

## „Ponad śnieg”

Według powieści ŻEROMSKIEGO.

Zawiadamy P. T. Publiczność, że oddaliśmy na wyłączne demonstrowanie KINO-TEATROWI „SFINKS” w Sosnowcu od poniedziałku 4-go do 11-go marca największy „PONAD ŚNIEG” przebój sezonu naszej wytwórni, polski film p. t. w-g powieści Stefana Żeromskiego.

KLIO-FILM, WARSZAWA.

## Kino „Wawel”

Sielce—obok Kościoła

Dziś

## Bartek Zwycięzca

podług noweli Henryka Sienkiewicza

Nad program — II seria  
Pat i Patachon  
ZŁOTOWIE W PAŁACACHnastępny program  
„Z DYMEM POŻARÓW”.

## KINO-TEATR

## „UCIECHA”

Dąbrowa Górna, 3 Maja 14. tel. 3 01

Od soboty 2 marca 1929 r.  
i dni następneBohaterski epos miłości  
i poświęcenia

## „Z DYMEM POŻARÓW”

Matka nieznanego żołnierza—La grande Epreuve

pierwszy i jedyny film który jest chlubą francuskiej twórczości.

## DROBNE OGŁOSZENIA.

Sprzedaż na miejscu i do domu

## RESTAURACJA

Skład win i delikatesów

## St. WILCZYŃSKI

DĄBROWA, UL. 3-go MAJA Nr. 5.

WINA Z BECZKI NA LITRY.

REKLAMOWE WINA lecznicze i stołowe, koniaki i wódki pierwszorzędných firm. Świeży transport herbaty. Gwarantowanej dobroci konserwy, własnej fabrykacji marynaty, sery, śledzie, wędliny, grzyby, czekolada, bombonierki.  
1193-y

Sprzedaż na miejscu i do domu

ZWIAZEK DROBNYCH KUPCÓW CHRZEŚCIJAN  
„Spółdzielnia” z ogr. odo. w Sosnowcu

Zawiadamy niniejszym, że w dniu 17 marca 1929 r. o godzinie 2 popołudniu odbędzie się w sali Związku kolejarzy przy ul. Piłsudskiego w Sosnowcu

Zwyczajne Walne Zgromadzenie  
CZŁONKÓW „SPÓŁDZIELNI”

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego,
- 2) Odczytanie protokołu uchwał Walnego Zgromadzenia z dnia 18 marca 1928 roku,
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności za rok 1928,
- 4) Przyjęcie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1928 i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej,
- 5) Rozdział czystego zysku za rok 1928,
- 6) Zatwierdzenie budżetu na rok 1929,
- 7) Wybór Zarządu,
- 8) Wybór Rady Nadzorczej,
- 9) Wolne wnioski.

Gdyby o godzinie 2-iej popołudniu dnia 17 marca nie zebrała się odpowiednia ilość członków, Walne Zgromadzenie odbędzie się z tym samym porządkiem dziennym o godzinie później, to jest o 3-ciej popołudniu tegoż dnia w tym samym lokalu, którego uchwały prawomocne będą bez względu na ilość obecnych członków.

Wnioski członków mogą być zgłaszane piśmiennie Zarządowi, najpóźniej na trzy dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Bilans i rachunek strat i zysków za rok 1928 będzie wyłożony od dnia 4 marca do dnia 17 marca r.b. w biurze Spółdzielni w godzinach urzędowych

ZARZĄD.

## POSADY I PRACE

POTRZEBNY  
spawacz (szwajce),  
Sosnowiec, ul. Leszno  
Nr. 6. 2-1221INTELIGENTNA,  
skromną i zamożną  
poszukuję. Zgłoszenia: Będzin,  
„Kurjer Zachodni”  
dla „95”. 1222  
MAJSTER-MECHANIK  
kalkulator warsztatowy, rysownik maszyn konstrukcyjny oraz traser, przyjmuję pracę od zaraz. Oferty „Kurjer Zachodni” pod „Rutyna”. 1195SAMODZIELNY  
slusarz - kowal poszukuje posady. Zgłoszenia do Adm. „Kurjera Zachodniego”. 1248CHŁOPIEC  
do biura poszukiwany. Wiadomość w Administracji „Kurjera Zachodniego”. Sosnowiec, Dąbrowska 1.POTRZEBNA  
wykwalifikowana, od powiedzialna sklepowa do sklepu spożywczego. Oferty wraz z świadectwami składać do Zarządu Robotniczej Spółdzielni „Zjednoczenie” w Myszkowie. Kaucja wymagana. 1257UCZEN MASARSKI  
poszukuje miejsca w celu dokonania praktyki. Dańdówka, Marjan Jawor. 1258SLUSARZ  
wykwalifikowany na stałą posadę potrzebny. Dąbrowa, Będzin, Modrzewska 53.MEBLE RÓŻNE  
otomany mokrętowe, dywanikowe, w różnych kolorach, kozetki, materace własnego wyrobu, na dogodnych warunkach, za gotówkę i na raty, Sosnowiec, Pogoń, ulica Nowopogońska 12, Bracia Antczak. 11-1158

## SPRZEDAJE

różne meble za gotówkę i na raty. Sosnowiec, Warszawska 22. 1267

## ELEGANCKIE

szafy używane na raty. Sienkiewicza 5 w budce. 1271

## DOM

do sprzedania nowy niewykończony 6-ciu pokojowy przy ulicy Tabelnej Wiadomość: Kolonia walcowa Hr. Renard Nr. 16, Jan Pyciak. 1254

## KUPIE

powieści Louis Bousseta narda po polsku lub rosyjsku; młodego szpicla lub szpiczuli. Oferty: Sosnowiec, Ciepła, Rusek. 1255

## FORTEPIAN

krótki czarny mało używany sprzedam. Pogoń, Marjańska 1, dom Związkowy. Dozorca wskaże. 1253

## MASZYNE

do szycia i haftu bębnową i gabinetową z czterema szufladami i krawiecką używaną Pfaffa w dobrym stanie sprzedam zaraz bardzo tanio i czółenkową Singera 120 zł. Sosnowiec, Narutowicza 20 w Targu Sieleckim, Harlak. 1250

## SPRZEDAM

samochody „Chevrolet i Ford” osobowe w dobrym stanie na chodzie, wiadomość ul. 1-go Maja 21 portier wskaże. 1239

## NOWA PRACOWNIA

obawia poleca swe wyroby, od wykwalifikowanych do najskromniejszych, po cenach b. przystępnych. Za gotówkę i na spłaty. Ma terjał elegancki, trwały. Z poważaniem St. Bieda, dom Durańskie go ulica 3 Maja w Olszynie. 2-1164

## FORTEPIAN

czarny dla początkujących sprzedam niedrogo. Sosnowiec, Kolonia walcowa „Hr. Renard” 5, Makola. 1183

## PASY

nadające kształtom modną wysmukłą linję i lecznicze od 10 zł., biustonosze od 4 zł. Sosnowiec, Dąbrowska 11, „Rozalja”. 1224

## SPRZEDAM

maszynę „Singer” do szycia pierścieniową, wiadomość w administracji „Kurjera Zachodniego”. 1240

## FORTEPIAN

krótki czarny w dobrym stanie sprzedam. Sosnowiec, Sielecka 6. sklep. 1135

## SKLEP

z mieszkaniem z towarem lub bez sprzedam. Wiadomość „Kurjer Zachodni”. 1248

## LOKALE

FABRYKA  
ŁANCUCHÓW,

w dobrym punkcie nad rzeką w Będzinie do wydzierżawienia. Nadaje się do innych celów. Wiadomość w Dąbrowie Gór. restauracja „Bagatela”. 6-1167

## PRZYJMĘ

na mieszkanie panie lub panów, ul. Koscielną Nr. 5. 1252

## DO WYNAJĘCIA

sklep i mieszkanie. Przyjmę do pokoju umebłowanego. Wiadomość administracja. 2-1241

## RÓŻNE

## CHOROBY

serca, Basedow, astma Sanatorium „Salus” Dra Kupczyka. Kraków, Szujskiego. 290-30

## KOREKTOR-STROICIEL

pianin i fortepianów. A. Ciechanowski, Sosnowiec, Tabelna 66. 1183

## SPRZEDAM

poraz trzeci fabrykę „Eweritas” w Krakowie, iż weksel protestowany Nr. 374 na zł. 574 — będący w Jej posiadaniu jest fałszywy i podrobiony. Franciszek Kaeperek. Strzemieszyce 1230

## PRACOWNIA

stolarska Jana Chmielewskiego, Robotnicza 18, Konstancję, wykonywać roboty w zakresie stolarstwa wchodzące, odnawianie i reperację mebli wykonuje na miejscu. Solidnie po cenach przystępnych. 1270

## KRAWCOWA

szyje po domach suknie, palta oraz dziecinne garderoba. Wiadomość: „Kurjer Zachodni”. 1247

9 — 10.000 ZŁOTYCH  
POŻYCZKI

pod zabezpieczenie na nieruchomości w Sosnowcu poszukuję. telef. 10-90. 1228

NAUKA  
I WYCHOWANIE

## NAUCZYCIEL

dyplomowany z wieloletnią praktyką w przedmiotach fizyko-matematycznych przyjmie lekcje w w szkołach, oraz przy spasiabiu do egzaminów. Robotnicza 1. 2-1218

1000-ce SZOFERÓW  
ukończyło najlepsze w Polsce Kursy Szoferskie Z. Józefowicza w Krakowie, ul. Florjańska 28. Dla zamieszkałych w miejscowościach. Wpisy codziennie. Prawo jazdy zapewnione. 643SZKOŁA-SAMOCHODOWA  
w Sosnowcu przy ul. Swobodnej 7. Przyjmuje zapisy kandydatów na kurs woszenia. Oplata zł. 150 ratami. 1250CHCESZ OTRZY-  
MAĆ POSADĘ?

Musisz ukończyć kursy fachowo - korespondencyjne profesora Sekulowicza. Warszawa, Żółwia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterii, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kaligrafii, pisania na maszynie, towaroznawstwa, — angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Ważne dla Rolników: buchalteria rolnicza oraz nauka o wydajności gleby. Po ukończeniu świadectwo. Żądacie prospektów. 686-3

UCZĄC SIĘ  
PRAKTYCZNIE

księgowości, korespondencji, arytmetyki, nauki o handlu, stenografii, pisania na maszynie, języków nowożytnych i innych przedmiotów — ULATWIA W NAUCE, PRACY BIUROWEJ I W HANDLU. Zapisy przyjmuje dyrekcja kursów. Sosnowiec — Konstancję, Kamienna 6. Godziny 10 — 1 i 5 — 8. Po ukończeniu świadectwa. 1249

ZGUBIONE  
DOKUMENTY

KOWALSKI STANISŁAW

z Rokitna Szlacheckiego zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Sosnowiec. 1192-4

PIOTR ZGAJEWSKI

ze Sosnowca (Sielecka 6) zagubił tytuł wykonawczy, wydany przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu z akt Z 837-26 w sprawie sprostowania aktu stanu cywilnego. 1196-3

## Cennik ogłoszeń:

Wiersz milimetrowy: na 1-iej stronie względnie przed tekstem 60 gr., w tekście 45 gr., za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. od wyrazu (najmniej 1 zł.), ogłoszenia z układem tabelarycznym o 25 proc. droższe, nekrologi do 200 wierszy o 50 proc. taniej. — Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

SOSNOWIEC: REDAKCJA: Piłsudskiego Nr. 4. Telef. Nr. 64.  
ADMINISTRACJA: Dąbrowska Nr. 1. Telef. Nr. 73.BĘDZIN: Malachowskiego 7.  
DĄBROWA: Sobieskiego 8. telef. 1-25.ZAWIERCIE, 3-go Maja 27.  
GRODZIEC, Będzińska.

Wydawca i redaktor naczelny: TADEUSZ OPIOLA.

Druk „Kurjera Zachodniego” w Sosnowcu, Piłsudskiego 4

Redaktor odpowiedzialny: HENRYK SIKORSKI.